

Dokument s plenarne sjednice

B9-0521/2021

13.10.2021

PRIJEDLOG REZOLUCIJE

podnesen slijedom pitanja za usmeni odgovor B9-0000/2021 i B9-0000/2021

u skladu s člankom 136. stavkom 5. Poslovnika

o Konferenciji UN-a o klimatskim promjenama 2021. u Glasgowu, u
Ujedinjenoj Kraljevini (COP26)
(2021/2667(RSP))

**Pascal Canfin, Lídia Pereira, Javi López, Nils Torvalds, Pär Holmgren,
Catherine Griset, Petros Kokkalis**
u ime Odbora za okoliš, javno zdravlje i sigurnost hrane

**Rezolucija Europskog parlamenta o Konferenciji UN-a o klimatskim promjenama 2021.
u Glasgowu, u Ujedinjenoj Kraljevini (COP26)
(2021/2667(RSP))**

Europski parlament,

- uzimajući u obzir Okvirnu konvenciju Ujedinjenih naroda o klimatskim promjenama (UNFCCC) i Kyotski protokol uz tu konvenciju,
- uzimajući u obzir sporazum usvojen 12. prosinca 2015. u Parizu na 21. konferenciji stranaka UNFCCC-a (COP21) („Pariški sporazum”),
- uzimajući u obzir 25. konferenciju stranaka UNFCCC-a (COP25), 15. zasjedanje u okviru sastanka stranaka Kyotskog protokola (CMP15) i 2. zasjedanje Konferencije stranaka koja služi kao sastanak stranaka Pariškog sporazuma (CMA2), koji su održani u Madridu u Španjolskoj od 2. do 13. prosinca 2019.,
- uzimajući u obzir odluku predsjedništva Konferencije stranaka Okvirne konvencije UN-a o klimatskim promjenama (UNFCCC COP) od 28. svibnja 2020., donesenu zajedno s Ujedinjenom Kraljevinom i talijanskim partnerima, da se Konferencija UN-a o klimatskim promjenama COP26 odgodi zbog pandemije bolesti COVID-19 i da se umjesto toga održi u Glasgowu u Ujedinjenoj Kraljevini od 1. do 12. studenoga 2021.,
- uzimajući u obzir Program UN-a za održivi razvoj do 2030. i ciljeve održivog razvoja,
- uzimajući u obzir sastanak na vrhu o prilagodbi klimatskim promjenama, održan 25. i 26. siječnja 2021.,
- uzimajući u obzir Uredbu (EU) 2021/1119 Europskog parlamenta i Vijeća od 30. lipnja 2021. o uspostavi okvira za postizanje klimatske neutralnosti („Europski zakon o klimi“)¹,
- uzimajući u obzir Rezoluciju od 28. studenoga 2019. o Konferenciji UN-a o klimatskim promjenama 2019. u Madridu u Španjolskoj (COP25)²,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 28. studenoga 2019. o klimatskoj i okolišnoj krizi³,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 15. siječnja 2020. o europskom zelenom planu⁴,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 16. rujna 2020. o ulozi EU-a u zaštiti i obnovi

¹SL L 243, 9.7.2021., str. 1.

²SL C 232, 16.6.2021., str. 30.

³SL C 232, 16.6.2021., str. 28.

⁴SL C 270, 7.7.2021., str. 2.

svjetskih šuma⁵,

- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 17. prosinca 2020. o strategiji EU-a za prilagodbu klimatskim promjenama⁶,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 28. travnja 2021. o zaštiti tla⁷,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 9. lipnja 2021. o Strategiji EU-a za bioraznolikost do 2030. – Vraćanje prirode u naše živote⁸,
- uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 11. prosinca 2019. o europskom zelenom planu (COM(2019)0640),
- uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 11. ožujka 2020. naslovljenu „Novi akcijski plan za kružno gospodarstvo – Za čišću i konkurentniju Europu” (COM(2020)0098),
- uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 24. veljače 2021. naslovljenu „Stvaranje Europe otporne na klimatske promjene – nova strategija EU-a za prilagodbu klimatskim promjenama” (COM(2021)0082),
- uzimajući u obzir Komunikaciju Komisije od 14. listopada 2021. o strategiji EU-a za smanjenje emisija metana (COM(2020)0663),
- uzimajući u obzir zaključke Vijeća od 25. siječnja 2021. o klimatskoj i energetskoj diplomaciji – ostvarivanje vanjske dimenzije europskog zelenog plana;
- uzimajući u obzir zaključke Vijeća od 6. listopada 2021. o pripremama za sastanke UNFCCC-a u Glasgowu od 31. listopada do 12. studenoga 2021.,
- uzimajući u obzir globalno izvješće o procjeni bioraznolikosti i uslugama ekosustava Međuvladine znanstveno-političke platforme o bioraznolikosti i uslugama ekosustava (IPBES),
- uzimajući u obzir posebno izvješće Međuvladina panela o klimatskim promjenama (IPCC) o globalnom zagrijavanju od 1,5 °C, njegovo peto izvješće o procjeni i njegovo objedinjeno izvješće o toj temi, njegovo posebno izvješće o klimatskim promjenama i tlu te posebno izvješće o oceanima i kriosferi u kontekstu klimatskih promjena,
- uzimajući u obzir izvješće Pomoćnog tijela UNFCCC-a za znanstvene i tehnološke savjete od 29. travnja 2021. naslovljeno „Dijalog o oceanima i klimatskim promjenama kako bi se razmotrili načini jačanja mjera prilagodbe klimatskim promjenama i njihova ublažavanja”,
- uzimajući u obzir vodeće izvješće Globalne komisije za prilagodbu od 10. rujna 2019. naslovljeno „Adapt now: a Global Call for Leadership on Climate Resilience”,

⁵ Usvojeni tekstovi, P9_TA(2020)0212.

⁶ Usvojeni tekstovi, P9_TA(2020)0382.

⁷ Usvojeni tekstovi, P9_TA(2021)0143.

⁸ Usvojeni tekstovi, P9_TA(2021)0277.

(„Prilagodba sada: globalni poziv na vodstvo i otpornost na klimatske promjene“)

- uzimajući u obzir objedinjeno izvješće UNFCCC-a od 17. rujna 2021. o nacionalno utvrđenim doprinosima u skladu s Pariškim sporazumom,
 - uzimajući u obzir 11. izvješće Programa Ujedinjenih naroda za okoliš o odstupanjima u vrijednosti emisija od 9. prosinca 2020.,
 - uzimajući u obzir izvješće Međunarodne agencije za energiju iz svibnja 2021. naslovljeno „Net Zero by 2050: A Roadmap for the Global Energy Sector“ („Nulta neto stopa do 2050.: plan za globalni energetski sektor“),
 - uzimajući u obzir izvješće Programa UN-a za okoliš od 18. veljače 2021. naslovljeno „Making Peace with Nature: a scientific blueprint to tackle the climate, biodiversity and pollution emergencies“ („Mirenje s prirodom: znanstveni plan za rješavanje kriznih situacija povezanih s klimom, biološkom raznolikošću i onečišćenjem“),
 - uzimajući u obzir izvješće IPBES-a od 29. listopada 2020. naslovljeno „Radionica IPBES-a o biološkoj raznolikosti i pandemijama – izvješće s radionice“,
 - uzimajući u obzir izvješće o biološkoj raznolikosti i klimatskim promjenama s radionice pod zajedničkim pokroviteljstvom IPBES-a i Međuvladinog panela o klimatskim promjenama (IPCC) od 10. lipnja 2021.,
 - uzimajući u obzir izvješće Svjetske meteorološke organizacije iz travnja 2021. o stanju globalne klime u 2020.,
 - uzimajući u obzir Okvir iz Sendaija za smanjenje rizika od katastrofa za razdoblje 2015. – 2030.,
 - uzimajući u obzir izvješće Programa UN-a za okoliš od 6. svibnja 2021. naslovljeno „Global Methane Assessment: Benefits and Costs of Mitigating Methane Emissions“ („Globalna procjena razine metana: koristi i troškovi smanjenja emisija metana“),
 - uzimajući u obzir pitanja upućena Vijeću i Komisiji o konferenciji UN-a o klimatskim promjenama koja će se održati 2021. u Glasgowu. Ujedinjena Kraljevina (COP26) (O-000065/2017 – B9-0000/2021 i O-000066/2017 – B9-0000/2021),
 - uzimajući u obzir članak 136. stavak 5. i članak 132. stavak 2. Poslovnika,
 - uzimajući u obzir prijedlog rezolucije Odbora za okoliš, javno zdravlje i sigurnost hrane,
- A. budući da je Pariški sporazum stupio na snagu 4. studenoga 2016.; budući da je 191 od 197 stranaka UNFCCC-a 12. listopada 2021. položila UN-u svoje isprave o ratifikaciji, prihvaćanju, odobrenju ili pristupanju;
- B. budući da su EU i njegove države članice 17. prosinca 2020. UNFCCC-u podnijeli svoj ažurirani nacionalno utvrđeni doprinos kojim se EU obvezao da će do 2030. ostvariti obvezujući cilj neto domaćeg smanjenja emisija stakleničkih plinova u cijelom

gospodarstvu za najmanje 55 % u odnosu na razine iz 1990., bez doprinosa međunarodnih emisijskih kredita;

- C. budući da, prema izvješću Programa Ujedinjenih naroda za okoliš o odstupanjima u vrijednostima emisija iz 2020., obveze koje su dosad preuzele države potpisnice Pariškog sporazuma neće biti dostaone za ostvarenje njegova zajedničkog cilja te da će dovesti do globalnog zagrijavanja od više od 3 °C iznad razina iz predindustrijskog razdoblja; žali zbog toga što mnoge stranke UNFCCC-a još nisu poduzele dostaone mјere da bi uopće krenule putem ostvarivanja svojih nacionalno utvrđenih doprinosa te zbog toga što se velik dio postignutog napretka poništava kontraproduktivnim politikama kao što su daljnje subvencioniranje fosilnih goriva i izgradnja novih elektrana na ugljen; u tom kontekstu upozorava na sustave pozitivnih povratnih petlji povezanih s prirodom, koje bi mogle imati katastrofalne posljedice na globalno zagrijavanje;
- D. budući da se koncentracija glavnih stakleničkih plinova 2020. nastavila povećavati unatoč privremenom smanjenju emisija povezanom s pandemijom bolesti COVID-19 te budući da je, prema podacima Svjetske meteorološke organizacije, koncentracija ugljikova dioksida (CO₂) u našoj atmosferi bila najviša u zadnjih više od tri milijuna godina; budući da je 2020. bila jedna od tri najtoplijie ikad zabilježene godine, s prosječnim temperaturama od 1,2 °C iznad predindustrijskih razina; budući da je posljednje desetljeće (2011. – 2020.) bilo najtoplijie u povijesti;
- E. budući da domaće politike EU-a same nisu dostaone za smanjenje emisija stakleničkih plinova na globalnoj razini i ograničavanje porasta temperature u skladu s Pariškim sporazumom; budući da je za ograničavanje rasta temperature na 1,5 °C iznad predindustrijskih razina potrebno kolektivno, hitno i ambiciozno djelovanje na globalnoj razini;
- F. budući da je u preambuli Pariškog sporazuma prepoznata „važnost osiguravanja cjelovitosti svih ekosustava, uključujući oceane“ te budući da je u članku 4. stavku 1. točki (d) UNFCCC-a navedeno da njegove stranke trebaju promicati održivo gospodarenje te očuvanje i unapređenje ponora i spremnika svih stakleničkih plinova, uključujući biomasu, šume i oceane, kao i druge kopnene, obalne i morske ekosustave; budući da je u članku 2. stavku 1. točki (b) Pariškog sporazuma istaknuto da bi prilagodbu klimatskim promjenama i razvoj otpornosti te nisku razinu emisije stakleničkih plinova trebalo ostvariti na način kojim se neće ugroziti proizvodnja hrane; budući da se u globalnom izvješću IPBES-a o procjeni bioraznolikosti i usluga ekosustava naglašava da će održivo iskorištavanje prirode biti ključno za prilagodbu na opasno antropogeno uplitanje u klimatski sustav i njegovo ublažavanje;
- G. budući da su učinci klimatskih promjena i gubitak biološke raznolikosti među najvažnijim izazovima i rizicima za ljudska društva; primjećuje da se većina prethodnih politika odvojeno bavila problemima klimatskih promjena i gubitka biološke raznolikosti;
- H. budući da globalni ciljevi za očuvanje biološke raznolikosti iz Aichija za 2020. nisu ostvareni, zbog čega je hitno potrebno povećati ambicioznost i proširiti područje primjene u očuvanju biološke raznolikosti;

- I. budući da je očuvanje oceana ključno, ne samo zbog toga što su jedan od primarnih izvora hrane, već i zbog njihove važnosti za ciklus ugljika, regulaciju klime i proizvodnju većine kisika u zraku koji udišemo; budući da se u posebnom izvješću Međuvladina panela o oceanu i kriosferi navodi da klimatski mehanizmi ovise o zdravlju oceana i da su morski ekosustavi trenutačno pod utjecajem globalnog zagrijavanja, onečišćenja, prekomjernog iskorištavanja morske biološke raznolikosti, zakiseljavanja, deoksigenacije i erozije obale; budući da se u izvješću podsjeća i na to da se od 1970. oceani postupno zagrijavaju i da su apsorbirali više od 90 % viška topline u klimatskom sustavu te da su oceani dio rješenja za ublažavanje učinaka klimatskih promjena i prilagodbu na njih; budući da je stoga potrebno smanjiti emisije stakleničkih plinova i onečišćenje ekosustava te poboljšati prirodne ponore ugljika;
- J. budući da rješenja koja se temelje na prirodi i pristupi koji se temelje na ekosustavu imaju ključnu ulogu u ublažavanju klimatskih promjena i prilagodbi na njih; budući da je zaštita i obnova prirodnih ponora ugljika koji već postoje i učinkovito funkcioniraju, uključujući spremnike ugljika u oceanima, od ključne važnosti;
- K. budući da šume imaju važnu ulogu u borbi protiv klimatskih promjena jer djeluju kao ponori ugljika, apsorbirajući oko 2 milijarde tona CO₂ godišnje; budući da je zaštita i unapređenje svjetskih šuma jedan od najisplativijih oblika djelovanja u području klime te da se, ako se provedu u potpunosti, mjerama koje se temelje na šumama, a odnose se na ublažavanje klimatskih promjena i prilagodbu na njih, emisije stakleničkih plinova do 2050. mogu smanjiti za oko 15 gigatona CO₂ godišnje, što bi moglo biti dostatno za ograničavanje globalnog zagrijavanja na razinu koja je znatno niža od 2 °C;
- L. budući da smanjenje deforestacije i degradacije šuma može doprinijeti smanjenju emisija stakleničkih plinova uzrokovanih ljudskim djelovanjem u širokom rasponu koji je ekvivalent 0,4 – 5,8 gigatona ugljikovog dioksida godišnje⁹;
- M. budući da je četvrta sjeverne hemisfere prekrivena trajno zamrznutim tlom, poznatim i pod nazivom permafrost; budući da se, kao rezultat porasta temperature na globalnoj razini, arktički permafrost otapa nezapamćenom brzinom; budući da je permafrost golem spremnik stakleničkih plinova s potencijalom zadržavanja do 1600 gigatona CO₂, što predstavlja gotovo dvostruku količinu od one koja se trenutačno nalazi u atmosferi, ali i metana i dušikova oksida; budući da bi njegovo oslobađanje moglo ozbiljno ubrzati i pogoršati globalno zagrijavanje¹⁰;
- N. budući da će prema procjenama Svjetske zdravstvene organizacije predviđene klimatske promjene do 2030. prouzročiti oko 250 000 dodatnih smrtnih slučajeva godišnje te da se izravni trošak za zdravstvo do 2030. procjenjuje na između 2 i 4 milijarde USD godišnje;
- O. budući da gubitak biološke raznolikosti povezan s preobrazbom krajolika u nekim slučajevima može dovesti do povećanog rizika od pojave bolesti, a vrste koje se dobro

⁹ Izvješće o biološkoj raznolikosti i klimatskim promjenama od 10. lipnja 2021. s radionice pod zajedničkim pokroviteljstvom IPBES-a i IPCC-a.

¹⁰ Natali, S. M., i dr., „Permafrost carbon feedbacks threaten global climate goals” („Oslobađanje ugljika iz permafrosta prijeti ostvarenju globalnih klimatskih ciljeva”), Zbornik radova Nacionalne akademije znanosti Sjedinjenih Američkih Država, 118 (21), 25. svibnja 2021.

prilagođavaju krajolicima u kojima prevladavaju ljudi također mogu biti domaćini patogenima koji predstavljaju velik rizik od zoonotskog prijenosa.

- P. budući da su onečišćenje zraka i klimatske promjene usko povezani te da imaju određene zajedničke antropogene izvore; budući da Svjetska zdravstvena organizacija procjenjuje da onečišćenje zraka u svijetu uzrokuje 4,2 milijuna smrti godišnje zbog moždanog udara, srčanih bolesti, karcinoma pluća te akutnih i kroničnih bolesti dišnog sustava;
- Q. budući da se, u skladu s podacima UN-ova Ureda za smanjenje rizika od katastrofa, broj zabilježenih katastrofa i razmjer gospodarskih gubitaka u posljednjih 20 godina gotovo udvostručio te da je velik dio njih uzrokovan znatnim povećanjem broja katastrofa povezanih s klimatskim promjenama;
- R. budući da klimatske promjene i njihovi razorni učinci već utječu na migracijske trendove; budući da bi, prema podacima studije Svjetske banke iz 2018., gotovo 3 % stanovništva regija supersaharske Afrike, južne Azije i Latinske Amerike moglo biti prisiljeno na preseljenje unutar vlastitih zemalja kako bi pobeglo od učinaka klimatskih promjena koji postupno postaju sve vidljiviji¹¹; budući da postoji rizik da će se, ako izostanu zajednički napor u prilagodbi, više od 700 milijuna ljudi koji žive u obalnim područjima niske nadmorske visine i malim otočnim državama suočiti sa snažnijim olujama, poplavama i, u konačnici, gubitkom zemlje i preseljenjem;
- S. budući da je Pariški sporazum prvi međunarodni ugovor kojim se izričito prepoznaje veza između klimatskog djelovanja i ljudskih prava, čime se omogućuje korištenje postojećih pravnih instrumenata povezanih s ljudskim pravima kako bi se države i privatna poduzeća potaknulo na smanjenje emisija; budući da se u okviru Pariškog sporazuma ne predviđaju konkretni instrumenti za pozivanje državnih i korporativnih aktera na odgovornost zbog njihova utjecaja na klimatske promjene i ostvarivanje ljudskih prava;
- T. budući da klimatske promjene također imaju snažnu dimenziju ljudskih prava jer izravno i neizravno utječu na ostvarivanje niza opće priznatih ljudskih prava, pri čemu su najviše pogodjene ranjive skupine, kao što su žene, djeca, starije osobe, bolesne osobe, skupine s niskim dohotkom i autohtonim narodi; budući da se UNFCCC i Pariški sporazum temelje na međugeneracijskoj solidarnosti i predanosti država zaštiti klimatskog sustava u korist sadašnjih i budućih generacija; budući da klimatske promjene pogoršavaju izazove s kojima se autohtonim narodima trenutačno suočavaju te dovode do još dublje kulturne, gospodarske i političke marginalizacije i nejednakosti;
- U. budući da je djelovanje u području klime jedan od ciljeva održivog razvoja UN-a, koje su 2015. usvojile sve države članice UN-a kao dio Programa za održivi razvoj do 2030.;
- V. budući da su se 2009. stranke UNFCCC-a obvezale mobilizirati 100 milijardi USD godišnje od 2020., što je kasnije potvrđeno u Pariškom sporazumu; budući da su, međutim, stvarne razine preuzetih obveza razvijenih zemalja i dalje daleko od zajedničkog cilja; budući da su se povećali učinci klimatskih promjena i s njima

¹¹ Rigaud, K. K. i dr., „Groundswell: Preparing for Internal Climate Migration” („Bujica: priprema za unutarnje klimatske migracije”), Grupa Svjetske banke, 19. ožujka 2018.

povezanih potreba u zemljama u razvoju te osobito u najslabije razvijenim zemljama i malim otočnim državama u razvoju;

- W. budući da se u Programu UN-a za razvoj procjenjuje da će do 2030. svake godine biti potrebno 140 – 300 milijardi USD kako bi se zadovoljile potrebe prilagodbe zemalja u razvoju te da će se taj iznos do 2050. povećati na 280 – 500 milijardi USD godišnje¹²;
- X. budući da nesretno jednogodišnje odgadanje konferencija stranaka Okvirne konvencije Ujedinjenih naroda o klimatskim promjenama i Konvencije o biološkoj raznolikosti 2020., prouzročeno izbijanjem bolesti Covid-19, pruža jedinstvenu priliku za prijelaz s reaktivnog modela na proaktivni model opreznosti te u konačnici za ostvarenje potrebne korjenite promjene; budući da bi novi znanstveni napredak trebao pružiti informacije i ojačati veze između međunarodnih programa i njihove provedbe na nacionalnoj razini;
- Y. budući da klimatska kriza i dalje postoji dok se svijet bori s aktualnim učincima pandemije bolesti COVID-19; budući da bi se gospodarski oporavak trebao iskoristiti kao jedinstvena prilika da se ubrza tempo tranzicije na klimatsku neutralnost i osigura put do ostvarenja plana od 1,5 °C tako što će se razviti društveno-gospodarski model spojiv s granicama planeta, a ulaganja usmjeriti u obnovu prirodnih ekosustava, čime će se ojačati njihova sposobnost prilagodbe, i u prioritetna područja kao što su energetska učinkovitost, održiva proizvodnja hrane, tehnologije u području obnovljive energije, inovativne i održive tehnologije s nultim emisijama te potrebna povezana infrastruktura, a ulaganja će se preusmjeriti s djelatnosti kojima se šteti klimi i okolišu, što bi se trebalo postići uvođenjem načela „ne nanosi bitnu štetu” u postupak donošenja odluka o ulaganjima; budući da bi u tom procesu tranzicije trebalo uzeti u obzir razlike u potrebama i kapacitetima među regijama, pri čemu bi trebalo poštovati načela pravedne tranzicije;
- Z. budući da, prema mišljenju Europske agencije za okoliš, „sustavna promjena” podrazumijeva temeljnu, transformativnu i međusektorsku promjenu koja obuhvaća velike pomake i preusmjeravanje u pogledu ciljeva, poticaja, tehnologija, socijalnih praksi i normi sustava te u pogledu sustavâ znanja i pristupâ upravljanju; budući da za temeljne društvene sustave to znači preispitivanje ne samo tehnologija i proizvodnih procesa, nego i obrazaca potrošnje i načinâ života, s obzirom na održivije alternative usmjerene na, primjerice, dobrobit i otpornost¹³;
- AA. budući da prirodna rješenja i pristupi koji se temelje na ekosustavu mogu pružiti snažnu političku vezu između UNFCCC-a, Konvencije o biološkoj raznolikosti i Konvencije iz Rija o dezertifikaciji, čime se predsjedništvima i tajništvima svih triju sporazuma pruža prilika da probleme klimatskih promjena i gubitka biološke raznolikosti zajednički rješavaju na integriran i koherentan način;
- AB. budući da su europski zeleni plan i instrument Next Generation EU jedinstvena prilika da gospodarstvo EU-a ojača i postane inovativnije, konkurentnije i usmjereno na budućnost, čime bi osiguralo europsko vodstvo u zelenom gospodarstvu te razvoj

¹²Program UN-a za razvoj, „The trillion dollar climate finance challenge (and opportunity)” („Izazov (i prilika) za klimatsko financiranje u iznosu od bilijun dolara”), 27. lipnja 2021.

¹³Europska agencija za okoliš, „Izgradnja temelja za temeljne promjene”, 4. lipnja 2021.

europskog socijalnog modela i socijalno tržišnog gospodarstva;

- AC. budući da se predviđa da su rizici povezani s klimom koji se odnose na zdravlje, izvore zarade, sigurnost hrane, opskrbu vodom i gospodarski rast znatno veći u slučaju globalnog zagrijavanja od 2°C ; budući da se, prema predviđanjima, ograničavanjem globalnog zagrijavanja na $1,5^{\circ}\text{C}$ u usporedbi s 2°C smanjuju učinci na kopnene, slatkovodne i obalne ekosustave te zadržava više koristi koje ljudi imaju od njih; budući da je stoga nužno raditi na ograničavanju porasta temperature od $1,5^{\circ}\text{C}$ iznad predindustrijskih razina;
 - AD. budući da je vodstvo EU-a pružanjem dobrog primjera ključno za uključivanje trećih zemalja u borbu protiv klimatskih promjena, a time i podizanje razine klimatske ambicije na globalnoj razini;
 - AE. budući da EU mora prihvati svoju odgovornost za povijesne razine emisija stakleničkih plinova i stvaranje jaza između sjeverne i južne hemisfere te da mora djelovati u skladu s tom odgovornosti;
 - AF. budući da su u skladu s člankom 2. stavkom 1. točkom (c) Pariškog sporazuma usklađivanje financijskih tokova s nastojanjima usmjerjenima na smanjenje emisija stakleničkih plinova i razvoj otporan na klimatske promjene ključni za suzbijanje prijetnje u pogledu klimatskih promjena;
 - AG. budući da raste informiranost javnosti o djelovanju u području klime i sudjelovanje građana u tom djelovanju; budući da građani zahtijevaju veći angažman vlada i ambiciozne mjere za rješavanje problema klimatskih promjena;
 - AH. budući da je drugo obvezujuće razdoblje Kyotskog protokola završilo 31. prosinca 2020.; budući da je odgođena izrada smjernica o tome kako razmatrati smanjivanje emisija aktivnosti mehanizma čistog razvoja nakon 31. prosinca 2020.; budući da su uvedene privremene mjere za proširenje aktivnosti mehanizma čistog razvoja nakon 2020.; budući da će se sastanak stranaka Kyotskog protokola održati u okviru konferencije COP26 u Glasgowu;
1. podsjeća da su klimatske promjene i gubitak biološke raznolikosti među najvažnijim izazovima s kojima se čovječanstvo suočava te da sve vlade u svijetu čim prije moraju učiniti sve što je u njihovoј moći kako bi ih suzbili; naglašava da su za ostvarenje naše kolektivne odgovornosti da ograničimo globalno zagrijavanje i spriječimo gubitak biološke raznolikosti te na taj način zaštitimo cijeli planet i dobrobit svih potrebnih međunarodna suradnja, sudjelovanje nedržavnih aktera, solidarnost te dosljedno djelovanje koje će se temeljiti na znanosti kao i nepokolebljiva predanost povećanju ambicija; pozdravlja u tom smislu poziv glavnog tajnika UN-a Antónija Guterresa kojim se sve vlade širom svijeta potiču da proglose izvanredno stanje u području klime do postizanja nulte neto stopi emisija stakleničkih plinova u svijetu;
 2. izražava zabrinutost zbog zaključaka UNEP-ova izvješća o odstupanjima u vrijednostima emisija iz 2020., posebno zbog zaključka da će se unatoč kratkotrajnom padu emisija CO_2 uzrokovanim pandemijom bolesti COVID-19, predviđene razine emisija u skladu s podnesenim bezuvjetnim nacionalno utvrđenim doprinosima, ako se oni u potpunosti provedu, dovesti do globalnog porasta temperature od $3,2^{\circ}\text{C}$;

pozdravlja dosad najavljenе ažurirane verzije nacionalno utvrđenih doprinosa kojima su povećane klimatske ambicije; međutim, sa zabrinutošću primjećuje da ti doprinosi i dalje neće biti dovoljni da bi se emisije dovele u okvire koji bi omogućili postizanje cilja iz Pariškog sporazuma; zabrinut je zbog objedinjenog izvješća UNFCCC-a o nacionalno utvrđenim doprinosima iz rujna 2021. u kojem je utvrđeno da svi nacionalno utvrđeni doprinosi koji su dostavljeni do 30. srpnja 2021. zajedno upućuju na znatno povećanje globalnih emisija stakleničkih plinova 2030. u odnosu na 2010. – oko 16 %; ističe da prema mišljenju IPCC-a, zadržavanje porasta temperature na 1,5 °C vodi smanjenju emisija na globalnoj razini od najmanje 45 % do 2030. u odnosu na razine iz 2010.;

3. podsjeća na nedavnu odluku Ustavnog suda, tj. presudu u kojoj se navodi da se zaštita klime ne provodi prema političkoj volji i da se ustavnim odredbama o zaštiti okoliša predviđa ustavna obveza države da ostvari klimatsku neutralnost;
4. naglašava da se u izvješću o razlici u emisijama iz 2020. navodi da bi se, zahvaljujući zelenom oporavku od pandemije, do 2030. emisije stakleničkih plinova mogile smanjiti za oko 25 % i na taj način spustiti na razinu koja, uz vjerojatnost od 66 %, omogućuje da se porast temperature zadrži na manje od 2 °C, iako to i dalje ne bi bilo dovoljno da se globalno zagrijavanje ograniči na 1,5 °C; ističe da bi se paketima za oporavak moglo snažno utjecati na ostvarivanje ciljeva iz Pariškog sporazuma; poziva vlade da poduzmu sve korake za provedbu zelenog oporavka i istodobno povećaju svoje obveze u skladu s ciljevima Pariškog sporazuma te da usvajajući politike koje se temelje na znanosti povećaju svoje nacionalno utvrđene doprinose prije konferencije COP26, naglašava da, prema nedavnim istraživanjima, postizanje cilja Pariškog sporazuma u pogledu temperature predstavlja „ekonomski optimalnu“ klimatsku politiku¹⁴;
5. pozdravlja predanost skupine G7 ambicioznim i ubrzanim naporima za smanjenje emisija kako bi se porast temperature ograničio na 1,5 °C¹⁵; podsjeća da bi to dovelo do brojnih dodatnih koristi za okoliš, gospodarstvo, društvo i javno zdravlje; ističe da se sve veći broj zemalja obvezao na postizanje nulte neto stope emisija do sredine stoljeća; naglašava, međutim, da se te obveze moraju hitno prenijeti u snažne kratkoročne politike, mjere i finansijska sredstva te da se moraju odražavati u njihovim revidiranim nacionalno utvrđenim doprinosima koje treba podnijeti prije konferencije COP26 u obliku povećanih klimatskih ciljeva za 2030. kako bi globalne emisije što prije dosegnule svoj vrhunac; potiče skupinu G20 da preuzme vodeću ulogu u povećanju kratkoročne i dugoročne ambicije;
6. pozdravlja činjenicu da pet godina nakon stupanja na snagu Pariškog sporazuma najveća svjetska gospodarstva započinju utrku prema klimatskoj neutralnosti; skreće pozornost na činjenicu da obveze postizanja nulte neto stope emisija moraju biti potkrijepljene dugoročnim strategijama podnesenima UNFCCC-u; naglašava da je potrebno da se te obveze pretvore u učinkovite mjere i politike na svim razinama i u svim sektorima;

¹⁴ Hänsel, M. C., Drupp, M. A., Johansson, D. J. A., Nesje, F., Azar, C., Freeman, M. C., Groom, B. i Sterner, T., „Climate economics support for the UN climate targets“ („Klimatsko-gospodarska potpora klimatskim ciljevima UN-a“), *Nature Climate Change*, 10, str. 781. – 789., 2020.

¹⁵ Priopćenje sa sastanka na vrhu koji je održan u Corbis Bayu od 11. do 13. lipnja 2021.

7. ističe da je važno što je prije moguće postupno ukinuti sva fosilna goriva; prima na znanje zaključke izvješća Međunarodne agencije za energiju naslovljenog „Nulta neto stopa do 2050.”, u kojem se bilježi nagli pad potražnje za fosilnim gorivima, čime se negira potreba za ulaganjem u opskrbu novim fosilnim gorivima, kao i to da je za postizanje cilja od $1,5^{\circ}\text{C}$ potrebno da se ne odobri razvoj novih naftnih i plinskih polja te da se nakon 2021. ne grade novi rudnici ugljena niti produžuje rad postojećih; podržava obvezu skupine G7 da do kraja 2021. okonča financiranje ugljena s nesmanjenim emisijama; poziva zemlje skupine G7 da budu primjer energetske tranzicije i obustave sva nova ulaganja u vađenje fosilnih goriva; podržava predsjedništvo konferencije COP26, Ujedinjenu Kraljevinu i Savez za proizvodnju energije bez ugljena u traženju dogovora o zaustavljanju izgradnje novih elektrana na ugljen s nesmanjenim emisijama; uviđa da fosilna goriva nemaju dugoročnu ulogu u kombinaciji izvora energije u EU-u te poziva države članice da u suradnji s Komisijom usvoje nacionalne planove kako bi se što prije postupno ukinula sva fosilna goriva i klimatska neutralnost postigla najkasnije do 2050.;
8. izražava veliku zabrinutost zbog sve većeg globalnog interesa za rezerve fosilnih goriva na Arktiku, koje su sve pristupačnije kako se ledeni pokrov smanjuje zbog klimatskih promjena; naglašava osjetljivost arktičke prirode i činjenicu da je čišćenje ekosustava nakon izljevanja nafte zbog ispuštanja, curenja cjevovoda ili pomorskih nesreća iznimno teško; poziva EU i njegove države članice da pozovu na globalni moratorij na odobalno istraživanje nafte na Arktiku;
9. ističe potrebu za ponovnim osnivanjem međunarodnih koalicija kako bi se na konferenciji COP26 postigao rezultat koji će obilježiti velika ambicija i veliki okolišni integritet; poziva Komisiju i države članice da blisko surađuju s velikim emiterima, zemljama osjetljivima na klimatske promjene, transatlantskim partnerima i predsjedništvom konferencije COP26 iz Ujedinjene Kraljevine kako bi se na konferenciji predstavili politički prijedlozi o tome kako bi zemlje trebale ubrzati djelovanje u smjeru uklanjanja razlika u ambicioznosti s ciljem da se globalno zagrijavanje zadrži na razini nižoj od $1,5^{\circ}\text{C}$; potiče EU da poveća svoj diplomatski doseg i uspostavu savezništava sa zemljama u razvoju i najranjivijim zemljama kako bi mogao djelovati kao promicatelj suradnje između razvijenih zemalja i zemalja u razvoju, što se u prošlosti pokazalo ključnim za postizanje najambicioznijih rezultata na konferencijama stranaka;
10. pozdravlja činjenicu da je predsjednik Biden prvi dan dužnosti poduzeo mјere da vrati Sjedinjene Države u okrilje Pariškog sporazuma te da je preuzeo obvezu da će do 2030. preploviti emisije stakleničkih plinova u SAD-u u odnosu na razine iz 2005. i težiti ostvarenju nulte stope emisija do 2050.; očekuje konkretne mјere u području politike i finansijska sredstva kako bi se obveze SAD-a ispunile na vrijeme; ističe važnost partnerstva između EU-a i SAD-a te njihova vodstva kako bi se ostvarili ciljevi Pariškog sporazuma; naglašava da su borba protiv klimatskih promjena, uništavanja okoliša i gubitka biološke raznolikosti, promicanje zelenog rasta i zaštita naših oceana u središtu nove zajedničke transatlantske agende te da su se EU i SAD zajednički obvezali da će uložiti sve napore kako bi se moglo ostvariti ograničenje globalnog porasta temperature od $1,5^{\circ}\text{C}$; prepoznaće napore predsjednika Bidena da poveća globalne ambicije u pogledu klimatskog djelovanja, među ostalim održavanjem sastanka na vrhu čelnika o klimi u travnju 2021.;

11. ističe ulogu Kine kao drugog po redu najvećeg svjetskog gospodarstva i zemlje s najvišim ukupnim emisijama stakleničkih plinova; prepoznaće spremnost Kine da služi kao konstruktivna sila u globalnim pregovorima o klimi; s posebnom zabrinutošću primjećuje njezinu kontinuirano visoku razinu ovisnosti o ugljenu te potiče njezinu vladu da poduzme veće napore kako bi se ubrzao prijelaz na zeleno gospodarstvo kao ključni preduvjet za postizanje globalnih ciljeva Pariškog sporazuma; prima na znanje najavu predsjednika Sija Činpinga iz rujna 2020. da bi Kina mogla postići najvišu razinu emisija CO₂ prije 2030., a ugljičnu neutralnost prije 2060.; ističe da bi se tim obvezama trebale obuhvatiti sve emisije stakleničkih plinova; očekuje daljnje preuzimanje obveza, kao i konkretne mjere u području politike te usklađene finansijske tokove kako bi ih se ispunilo;
12. ističe da su prema mišljenju IPBES-a temeljni uzroci pandemije iste globalne promjene u okolišu koje uzrokuju gubitak biološke raznolikosti i klimatske promjene, uključujući prenamjenu zemljišta, širenje i intenziviranje poljoprivrede te trgovinu i konzumaciju divljih životinja, kao i druge uzročnike; ističe da je pandemija ukazala na važnost poštovanja načela „jedno zdravlje“ i „zdravlje u svim politikama“ pri donošenju politika te da su potrebne korjenite promjene; podsjeća da je u preambuli Pariškog sporazuma „pravo na zdravlje“ priznato kao jedno od ključnih ljudskih prava; ističe da je u članku 4. stavku 1. točki (f) UNFCCC-a navedeno da bi sve stranke trebale „koristiti odgovarajuće metode, kao što su procjena utjecaja na okoliš, koja se formulira i utvrđuje na razini države, s ciljem da se negativne posljedice provedenih projekata i mjera za gospodarstvo, zdravstvo i kvalitetu okoliša svedu na minimum ili prilagode promjeni klime“; smatra da bi zdravlje trebalo biti uključeno u nacionalne planove prilagodbe i nacionalnu komunikaciju prema UNFCCC-u;
13. ističe da postizanje ciljeva Pariškog sporazuma i njegovih ciljeva klimatske neutralnosti zahtijeva golema ulaganja i nezapamćenu preobrazbu svih sektora našeg gospodarstva; smatra da se ta preobrazba na novi model održivog gospodarstva može postići jedino ako se njome jamči pravedna tranzicija u kojoj se kombiniraju društveni i gospodarski napredak, poboljšava dobrobit ljudi te se nikoga ne zapostavlja;

Konferencija COP26 u Glasgowu

14. izražava žaljenje zbog nedostatnog napretka ostvarenog na konferenciji COP25 u Madridu, održanoj 2019., te zbog nedostatka preuzimanja obveza i transparentnosti koji su pokazale neke stranke; izražava žaljenje zbog odgađanja dovršenja Pravilnika iz Pariškog sporazuma za sljedeću konferenciju COP i zbog nedovoljno ambicioznog ishoda rasprava o gubicima i šteti; unatoč poteškoćama u organizaciji, prepoznaće napredak koji je ostvaren u važnim aspektima kao što su promicanje socijalne dimenzije klimatskog programa i ogromna mobilizacija nedržavnih aktera;
15. ističe da je od ključne važnosti da se na konferenciji COP26 postigne novi konsenzus o potrebnom klimatskom djelovanju i ambiciji za postizanje globalne klimatske neutralnosti do sredine stoljeća te o čvrstim kratkoročnim i srednjoročnim mjerama u području politike;
16. poziva sve stranke UNFCCC-a da u suradnji s regijama te državnim i nedržavnim akterima, a posebno civilnim društвom, daju konstruktivan doprinos procesu koji

prethodi konferenciji COP26, tijekom kojeg se nacionalno utvrđeni doprinosi moraju povećati kako bi se osigurala njihova usklađenost s dugoročnim ciljem Pariškog sporazuma u pogledu temperature i s najboljim dostupnim znanstvenim spoznajama te kako bi se u njima odražavala najveća moguća razina ambicije stranaka; naglašava da bi, s obzirom na to da trenutačne obveze nisu dovoljne za postizanje ciljeva Sporazuma i s obzirom na to da globalne emisije stakleničkih plinova moraju hitno doseći vrhunac i zatim se drastično smanjiti, sve stranke trebale pojačati svoje napore i ažurirati svoje nacionalno utvrđene doprinose, u skladu s ciljevima Pariškog sporazuma, te posebno poziva EU i sve zemlje skupine G20 da pokažu globalno vodstvo u tom pogledu i obvežu se na postizanje klimatske neutralnosti najkasnije do 2050.;

17. ističe da, prema podacima iz izvješća UNEP-a o odstupanjima u vrijednostima emisija iz 2020., emisije 1 % najbogatijeg svjetskog stanovništva čine više od dvostrukog kombiniranog udjela emisija 50 % najsramašnjih; primjećuje da daljnje istraživanje¹⁶ sugerira da je 10 % najbogatijih građana EU-a bilo odgovorno za gotovo trećinu kumulativnih emisija potrošnje EU-a između 1990. i 2015. te da su u istom razdoblju ukupne godišnje emisije potrošnje 50 % najsramašnjih građana EU-a pale za 24 %, dok su one 10 % najbogatijih narasle za 3 %; ističe potrebu da se u potpunosti riješi pitanje jednakosti u provedbi Pariškog sporazuma te da Unija konačno obuzda i drastično smanji emisije koje proizvodi najbogatiji dio našeg društva, pružajući pritom potporu najsramašnjim kućanstvima kako bi se osigurala pravedna tranzicija;
18. poziva Komisiju na suradnju s drugim glavnim emiterima CO₂ u cilju stvaranja međunarodnog klimatskog kluba zemalja koje predvode put prema klimatskoj neutralnosti, sa zajedničkim ciljevima u pogledu smanjenja emisija stakleničkih plinova, postizanja klimatske neutralnosti najkasnije do 2050., donošenja definicije jedinstvenih standarda za mjerjenje emisija i usporedivih eksplicitnih i implicitnih cijena CO₂ u energetskim i industrijskim sektorima te u pogledu zaštite zemalja koje su spremne provesti mjere za zaštitu klime od nepovoljnog položaja unutar međunarodnog tržišnog natjecanja s pomoću zajedničkog mehanizma za ugljičnu prilagodbu na granicama;
19. ističe potrebu za dalnjim jačanjem i koordiniranjem mjera sektorske dekarbonizacije kroz usklađivanje ciljeva i suradnju među strankama i drugim akterima; poziva stranke na jačanje partnerstva iz Marakeša za globalno djelovanje u području klime kao prostora za poticanje nedržavnih aktera i podnacionalnih razina vlasti na hitno djelovanje u području klime koje se temelji na znanstvenim spoznajama i visokoambicioznim ciljevima te na jačanje zajedničkog učenja među svim biračima, zemljopisnim područjima i sektorima kako bi se ubrzalo djelovanje i poticajno donošenje politika usmjereno prema postizanju ciljeva iz Pariškog sporazuma;
20. ističe potrebu da se na konferenciji COP26 riješe otvorena pitanja iz programa rada Pariškog sporazuma kako bi se naglasak u nadolazećih pet godina mogao staviti na daljnji razvoj i jačanje njegove provedbe i operacionalizacije; poziva sve stranke da zaključe otvorena pitanja kako bi se mogao dovršiti Pravilnik Pariškog sporazuma, posebno u pogledu transparentnosti, zajedničkih rokova i mehanizama suradnje

¹⁶ Oxfam, „Confronting carbon inequality in the European Union. Why the European Green Deal must tackle inequality while cutting emissions.” („Suočavanje s nejednakosću u pogledu emisija ugljika u Europskoj uniji. Zašto se europskim zelenim planom mora riješiti problem nejednakosti pri smanjenju emisija”), 7. prosinca 2020.

temeljem članka 6., s ciljem osiguravanja transparentnosti i snažnog okolišnog integriteta te ostvarivanja najviše razine ambicije;

21. poziva Komisiju i države članice da se zalažu za stroga i čvrsta međunarodna pravila u vezi s člankom 6. Pariškog sporazuma, nadovezujući se na načela iz San Josea; posebno naglašava da je potrebno potaknuti međunarodnu suradnju te pritom izbjegći sve oblike dvostrukog računanja kako bi se zajamčio okolišni integritet uz stvarno, dodatno, mjerljivo i trajno smanjenje emisija koje će se provjeravati neovisno, zatim osigurati da se jedinice izdane temeljem Kyotskog protokola ne mogu uračunavati u postojeće i buduće nacionalno utvrđene doprinose, te zajamčiti zaštitu ljudskih prava; ponovno izražava svoju podršku korištenju udjela u prihodu temeljem mehanizama iz članka 6. za financiranje Fonda za prilagodbu; ponavlja svoju potporu uvođenju petogodišnjeg vremenskog okvira i poziva EU da zauzme stajalište kojim bi se podržao dogovor o zajedničkom petogodišnjem vremenskom okviru kako bi se ubrzao tempo djelovanja u području klime;
22. poziva na operacionalizaciju pojačanog okvira transparentnosti koji sadržava načela transparentnosti, točnosti, dosljednosti, usporedivosti i potpunosti;
23. ističe da klimatske promjene na ljude utječu na različite načine zbog čimbenika kao što su spol, dob, invaliditet, etnička pripadnost i siromaštvo te da postojeće nejednakosti koje se temelje na spolu osobe mogu povećati njezinu osjetljivost na neizbjegne učinke klimatskih promjena, uključujući prirodne opasnosti; stoga pozdravlja donošenje poboljšanog Programa rada u području roda iz Lime i Akcijskog plana za rodnu ravnopravnost na konferenciji COP25 u Madridu te poziva na njihovu brzu provedbu; vjeruje da se preobrazba u održivo društvo mora provesti na uključiv, pošten i jednak način te da su rodna ravnoteža i osnaživanje žena i djevojčica ključni za tu preobrazbu; naglašava potrebu za učinkovitijom rodno osviještenom politikom u svim relevantnim ciljevima; ponavlja svoj poziv Komisiji da osmisli konkretan akcijski plan za ispunjavanje obveza navedenih u novom Akcijskom planu za rodnu ravnopravnost i da uspostavi trajni središnji centar EU-a za rodna i klimatska pitanja kojemu će na raspolaganju biti dostatna proračunska sredstva za provedbu i praćenje rodno osviještenih klimatskih mjera u EU-u i na globalnoj razini¹⁷; smatra da bi to mogao biti primjer drugim strankama za donošenje sličnih mjera;
24. pozdravlja činjenicu da stranke u svojim nacionalno utvrđenim doprinosima sve više uzimaju u obzir pitanja rodne ravnopravnosti i poziva ih da donesu rodno osjetljive i socijalno pravedne nacionalno utvrđene doprinose i klimatsko financiranje kako bi se postigla klimatska pravda; poziva Komisiju i države članice na povećanje usklađenosti između potpore rodnim i klimatskim politikama putem instrumenata vanjskog djelovanja i putem Europske investicijske banke (EIB-a), među ostalim kroz povećanje sudjelovanja žena i ženskih organizacija u upravljanju i donošenju odluka, poboljšanje njihova pristupa financiranju i programima kojima se podupire uloga žena u upravljanju u području klime i u posebnim sektorima kao što su poljoprivreda i šumarstvo, uz poseban naglasak na pripadnicama autohtonih naroda;
25. izražava zabrinutost zbog mogućeg utjecaja ograničenja putovanja i drugih ograničenja

¹⁷Rezolucija Europskog parlamenta od 21. siječnja 2021. o Strategiji EU-a za rodnu ravnopravnost (usvojeni tekstovi, P9_TA(2021)0025).

povezanih s pandemijom bolesti COVID-19 na pravedno i uravnoteženo prisustvovanje konferenciji COP26; poziva predsjedništvo konferencije COP26 iz Ujedinjene Kraljevine da poduzme sve potrebne mjere kako bi se osiguralo široko i uključivo prisustvovanje, uz potpuno poštovanje sanitarnih mera; smatra da je potrebno uložiti sve napore kako bi se zajamčilo da sve zemlje u razvoju, posebno najslabije razvijene zemlje i male otočne zemlje u razvoju, mogu sudjelovati na konferenciji COP26 te poziva predsjedništvo iz Ujedinjene Kraljevine da prevlada prepreke sudjelovanju povezane s pandemijom;

26. podsjeća na važnost sudjelovanja svih zemalja u postupku donošenja odluka u okviru UNFCCC-a; naglašava da je trenutačni postupak donošenja odluka u okviru UNFCCC-a potrebno poboljšati kako bi se više uključili izaslanici siromašnih i ugroženih zemalja; ponovno poziva izaslanstvo EU-a na konferencijama stranaka da pojača suradnju s izaslanicima ugroženih zemalja;
27. smatra da Unija ima povijesnu odgovornost da bude najambicioznija potpisnica Pariškog sporazuma, kako kroz vlastite obveze, tako i kroz pružanje pomoći drugima, te da bi trebala prihvati svoje obveze u pogledu klime i okoliša i djelovati na način da pruži vjerodostojan primjer; podsjeća na načelo „zajedničke, ali različite odgovornosti i odgovarajućih mogućnosti” u skladu s kojim se Uniji i državama članicama dodjeljuje konkretna odgovornost, kao i sposobnost djelovanja;

Ambiciozna klimatska politika EU-a i dugoročna vizija

28. naglašava donošenje Europskog propisa o klimi; očekuje da se europskim zelenim planom, a posebno zakonodavnim paketom „Fit for 2030”, uvedu nužne mјere kako bi EU i njegove države članice u potpunosti bili u skladu s Pariškim sporazumom; smatra da je od iznimne važnosti da EU posluži kao primjer i da na konferenciji COP26 pošalje jasnou poruku da je spremam povećati svoje nacionalno utvrđene doprinose i doprinos Pariškom sporazumu te na istu razinu preuzimanja obveze poziva i ostale stranke;
29. ističe da dio EU-a pripada regijama u svijetu koje su najviše pogodjene klimatskim promjenama; primjećuje da se područje sredozemnog bazena zagrijava 20 % brže od globalnog prosjeka i da je riječ o regiji koja je jedno od glavnih žarišta klimatskih promjena na svijetu te se predviđa da će u roku od 20 godina 250 milijuna ljudi u tom području oskudijevati vodom¹⁸; naglašava da Sredozemno more postaje more koje se najbrže zagrijava na svijetu¹⁹, što utječe na važne gospodarske sektore i morski ekosustav u cjelini te prouzročuje nepovratne promjene za ekosustav i vrste; poziva EU na hitno djelovanje i suradnju s njegovim sredozemnim partnerima na izradi ambicioznih mera prilagodbe i provedbi aktivnosti ublažavanja;
30. ističe da uspjeh europskog zelenog plana ovisi o učinkovitoj globalizaciji njegovih relevantnih standarda i normi u pogledu partnerstva s trećim zemljama; podsjeća na

¹⁸ Mediterranean Experts on Climate and Environmental Change, „Risks associated to climate and environmental change in the Mediterranean region” („Sredozemni stručnjaci za klimu i promjene okoliša, Rizici povezani s klimatskim promjenama i promjenama u okolišu u sredozemnoj regiji”), 2019.

¹⁹ Mediteranska morska inicijativa Svjetskog fonda za zaštitu prirode (WWF), „The climate change effect in the Mediterranean. Six stories from an overheating sea” („Učinak klimatskih promjena na Sredozemlju. Šest priča iz pregrijanog mora”) Rim, Italija, 2021.;

zaključke Vijeća iz siječnja 2021. i cilj Komisije da ojača ulogu Unije kao aktera na svjetskoj sceni; poziva na razvoj operativne i koherentne diplomatske strategije u pogledu europskog zelenog plana prije održavanja afričke konferencije COP27;

31. ističe važnost stvarnog smanjenja ekološkog otiska EU-a kako bi se ispunila naša klimatska obveza na globalnoj razini; napominje da ne postoji službeni pokazatelj EU-a za mjerjenje našeg trenutačnog ekološkog otiska i poziva Komisiju i Europsku agenciju za okoliš na donošenje takvog pokazatelja;
32. ponovno poziva Komisiju da, nakon donošenja Europskog zakona o klimi i uzimajući u obzir važnu ulogu prirodnih ponora ugljika u postizanju klimatske neutralnosti, predloži ambiciozan znanstveno utemeljen cilj EU-a za 2030. za uklanjanje emisija stakleničkih plinova prirodnim ponorima ugljika, koji bi trebao biti usklađen sa Strategijom za bioraznolikost za 2030. i utvrđen u zakonodavstvu; nadalje podsjeća da brzo smanjenje emisija mora ostati prioritet;
33. naglašava potrebu da se klimatske ambicije uključe u sve politike EU-a; poziva Komisiju da ažurira svoj način provođenja procjena učinka u svim područjima politike EU-a kako bi osigurala punu provedbu članka 6. stavka 4. Europskog zakona o klimi; smatra da su nove inicijative u nedavnoj komunikaciji Komisije naslovljenoj „Bolja regulativa: zajedničkim snagama za bolje zakonodavstvo”²⁰, osobito uključivanje analize o nenanošenju bitne štete u procjenu učinka, pozitivan prvi korak u tom pogledu;
34. ističe središnju ulogu obnovljive energije i energetske učinkovitosti u prijelazu na klimatski neutralno gospodarstvo; prepoznaje napredak postignut u izgradnji obnovljivih izvora energije; prima na znanje prijedlog Komisije o reviziji Direktive o obnovljivoj energiji u okviru paketa „Fit for 55” i naglašava važnost povećanja ciljeva u pogledu obnovljive energije i energetske učinkovitosti kako bi se klimatska neutralnost postigla najkasnije do 2050. i kako bi se poštovao Pariški sporazum, čime bi se iskoristila prilika za trenutačno smanjenje troškova obnovljivih izvora energije i tehnologija skladištenja;
35. prima na znanje prijedlog Komisije o reviziji okvira za korištenje zemljišta, prenamjenu zemljišta i šumarstvo (LULUCF) u okviru paketa „Fit for 55” i naglašava važnost povećanja prirodnih ponora, poticanja rješenja temeljenih na ekosustavu i istodobnog uzimanja u obzir vrijednosti različitih ekosustava za biošku raznolikost, kao i količinu ugljika koja se i dalje uklanja i pohranjuje, kako bi se klimatska neutralnost postigla najkasnije do 2050.;
36. smatra da bi sve klimatske i povezane energetske politike trebale odražavati najnovije znanstvene spoznaje koje se odnose na ekosustave i različite spremnike ugljika te njihovu pravu vrijednost za ublažavanje klimatskih promjena i prilagodbu tim promjenama; smatra da su rješenja utemeljena na prirodi i pristupi utemeljeni na ekosustavima te obnova i očuvanje ekosustava i bioške raznolikosti ključni elementi koji mogu doprinijeti ublažavanju klimatskih promjena i prilagodbi tim promjenama; poziva na prikupljanje više podataka o područjima unutar i izvan ekosustava bogatih ugljikom i vrstama te o kvaliteti upravljanja očuvanjem i mjerama zaštite i obnove kako

²⁰ COM(2021)0219.

bi se oblikovatelje odluka informiralo o prioritetima obnove te o mjerama i politikama za borbu protiv klimatskih promjena i gubitka biološke raznolikosti;

37. ističe da bi se te klimatske politike trebale voditi u skladu s načelom pravedne tranzicije i načelom „onečišćivač plaća”, postupnim ukidanjem svih subvencija koje su štetne za okoliš te u tijesnoj suradnji sa svim dionicima, uključujući civilno društvo, socijalne partnere i privatni sektor te da se pritom nikoga ne bi smjelo zapostaviti; stoga smatra da su veća transparentnost, čvrše socijalno partnerstvo i sudjelovanje civilnog društva na lokalnoj, regionalnoj i nacionalnoj razini te razini EU-a ključni za postizanje klimatske neutralnosti u svim sektorima društva na pravedan, uključiv i socijalno održiv način; podsjeća da se u članku 10. Europskog zakona o klimi predviđaju alati usmjereni na izradu dobrovoljnih indikativnih sektorskih planova dekarbonizacije za sektore koji stvaraju najviše emisija unutar EU-a i potiče Komisiju na suradnju s tim sektorima kako bi se olakšala izrada tih planova;
38. naglašava da mjere poduzete za ublažavanje klimatskih promjena ili prilagodbu na njih u EU-u ili u trećim zemljama ne smiju dovesti do pogoršanja drugih postojećih ekoloških problema ili pak do stvaranja novih; u tom pogledu skreće pozornost na ekološke rizike povezane sa sve većom potražnjom za određenim ključnim sirovinama potrebnima za prijelaz na niskougljično gospodarstvo ili za tzv. klimatski inženjerинг te poziva Komisiju da te rizike uzme u obzir u svojim aktivnostima te da ih u skladu s načelom opreznosti nastoji svesti na najmanju moguću mjeru;
39. smatra da ambiciozna provedba paketa za oporavak Next Generation EU u obliku održivih politika nudi nekoliko prednosti kojima se potiče rast u situaciji gospodarskog pada, kao što je otvaranje novih radnih mjeseta, pružanje viših kratkoročnih fiskalnih multiplikatora i veće dugoročne uštede troškova te predstavlja priliku da se drugim zemljama pokažu pogodnosti za njihova gospodarstva; potiče Komisiju, Vijeće i države članice da maksimalno povećaju potencijal tog paketa za potporu zelenoj tranziciji;
40. ističe da bi trebalo poduprijeti održiv gospodarski rast i razvoj novih zelenih tehnologija, s obzirom na to da mogu poslužiti kao značajni pokretači ublažavanja klimatskih promjena;

Prilagodba klimatskim promjenama, gubicima i šteti

41. ponovno ističe da su mjere za prilagodbu neizbjegna nužnost za sve države koje žele maksimalno smanjiti negativne učinke klimatskih promjena i postići otpornost na klimatske promjene i održiv razvoj te primjećuje konkretnе osjetljivosti zemalja u razvoju na učinke klimatskih promjena, što se posebno odnosi na najslabije razvijene zemlje i male otočne države u razvoju; poziva EU i države članice da pojačaju mjere za prilagodbu i uključe lokalne vlasti, kako bi u cijelosti ispoštovale obveze preuzete temeljem Pariškog sporazuma i osigurale usklađenost politika EU-a za prilagodbu s vodećom ulogom EU-a u svijetu u ublažavanju klimatskih promjena; u tom pogledu pozdravlja novu strategiju EU-a za prilagodbu klimatskim promjenama, povezanost strategije EU-a za biološku raznolikost i novog regulatornog okvira za prilagodbu koje proizlaze iz Europskog zakona o klimi te poziva na njihovu ambicioznu provedbu, uključujući njihove međunarodne komponente;
42. ističe da se u strategiji EU-a za prilagodbu klimatskim promjenama koju je Komisija

donijela 24. veljače 2021. izražava cilj Komisije da poveća resurse i dodatno mobilizira veća finansijska sredstva za prilagodbu te da je potrebna posebna pozornost kako bi se zajamčilo da finansijska sredstva dođu do najosjetljivijih zajednica u zemljama u razvoju;

43. pozdravlja novi regulatorni okvir za prilagodbu klimatskim promjenama u skladu s člankom 4. Europskog zakona o klimi; ističe da su za povećanje kapaciteta za prilagodbu, jačanje otpornosti i smanjivanje osjetljivosti na klimatske promjene na najmanju moguću mjeru potrebne dodatne regulatorne mjere, s jasnim ciljevima i ključnim točkama;
44. naglašava da će, iako klimatske promjene predstavljaju problem na globalnoj razini, svaka regija biti pogodena na drugačiji način i da su zbog svoje bliskosti sa stanovništvom upravo lokalne vlasti tijela koja su najprikladnija za osmišljavanje strategija prilagodbe kojima će se riješiti taj problem;
45. naglašava da zelena infrastruktura doprinosi prilagodbi klimatskim promjenama jer se njome štiti prirodni kapital, čuvaju prirodna staništa i vrste, osiguravaju dobro ekološko stanje, upravljanje vodama i sigurnost opskrbe hranom;
46. naglašava razorne ekološke, socijalne i gospodarske učinke dezertifikacije i potrebu za zajedničkim pristupima s ciljem odgovarajuće prevencije tog fenomena te prilagodbe njemu, tj. njegova rješavanja; stoga naglašava važnost dostupnosti vode u vezi s ublažavanjem klimatskih promjena i prilagodbom tim promjenama jer voda u tlu omogućuje rast biljaka koje hvataju i zadržavaju ugljik, doprinosi životu mikroorganizama i povećava udio organske tvari u tlu te samim time i njegov kapacitet za zadržavanje ugljika u tlu; naglašava da se u kontekstu prilagodbe posebna pozornost treba posvetiti upravljanju vodama; naglašava potrebu za brzom i potpunom provedbom Okvirne direktive EU-a o vodama²¹ kako bi se postigli njezini ciljevi i bolje upravljalo tim resursima;
47. ističe da je prepoznavanje istinske vrijednosti vode i njezine uloge u ublažavanju klimatskih promjena i prilagodbi tim promjenama ključno za rješavanje problema učinka klime na kvalitetu vode i postizanje klimatske neutralnosti. svjestan je da diversifikacija izvora vode, učinkovita potrošnja vode, kružno gospodarenje vodom, rješenja koja se temelje na prirodi, digitalna rješenja za praćenje, nadzor i analizu vode te pristup pitkoj vodi i sanitarnim usluga doprinose smanjenju onečišćenja i emisija CO₂;
48. ističe da je u preambuli Pariškog sporazuma prepoznat apsolutan prioritet očuvanja sigurnosti opskrbe hranom i iskorjenjivanja gladi, a posebno aspekti sustava za proizvodnju hrane koji su prije svega osjetljivi na negativne učinke klimatskih promjena; podsjeća da se u skladu s člankom 2. stavkom 1. točkom (b) UNFCCC-a navodi da bi povećavanje sposobnosti prilagodbe negativnim utjecajima klimatskih promjena te poticanje otpornosti na klimatske promjene i razvoja s niskim razinama emisija stakleničkih plinova (GHG) trebalo provesti na način kojim se ne ugrožava proizvodnja hrane; poziva sve stranke da pravilno razmotre sigurnost hrane u svojim

²¹ Direktiva 2000/60/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 23. listopada 2000. o uspostavi okvira za djelovanje Zajednice u području vodne politike (SL L 327, 22.12.2000., str.1.).

nacionalnim planovima prilagodbe;

49. ističe važnost pristupa procjeni klimatskih rizika te potreba i mjera povezanih s prilagodbom, koji uključuje više opasnosti i obuhvaća cijeli sustav, potrebe za poboljšanjem parametara za mjerjenje prilagodbe koja se temelji na informacijama o rizicima i poboljšanjem tehničke i finansijske potpore zemljama kako bi osmislige projekte koji su prihvativi za financiranje, a čiji je cilj osigurati pristup većoj količini sredstava za prilagodbu;
50. podupire preispitivanje globalnog cilja u pogledu prilagodbe i ističe potrebu da se taj cilj pretoči u mjerljive ishode koji se temelje na detaljnem razumijevanju rizika na više razina, dostupnosti dosljednih i usporedivih podataka te upotrebi kvantitativnog i kvalitativnog napretka u pogledu otpornosti tijekom vremena.
51. poziva da se na konferenciji COP26 u potpunosti operacionalizira mreža iz Santiaga o gubicima i šteti koja je pokrenuta na konferenciji COP25 kako bi učinkovito katalizirala tehničku pomoć za zemlje u razvoju u cilju sprečavanja, ublažavanja i pronalaženja rješenja za gubitke i štetu te kako bi se osigurale funkcije koje se temelje na najčešćim izazovima i nedostacima s kojima se suočavaju zemlje u razvoju, kao što su manjaak kapaciteta, sredstava i potpore; smatra da bi funkcioniranje mreže iz Santiaga trebalo biti uključeno u strukture UNFCCC-a, što podrazumijeva predvidljivo i pouzdano financiranje sredstvima razvijenih zemalja, na temelju informacija dobivenih od stranaka i promatrača UNFCCC-a;
52. napominje da se u članku 8. Pariškog sporazuma o gubicima i šteti navodi da bi stranke trebale zauzeti pristup zasnovan na suradnji u pogledu gubitaka i štete povezanih s negativnim utjecajima klimatskih promjena; stoga naglašava važnost globalnog potpornog djelovanja u područjima koja su posebno osjetljiva na učinke klimatskih promjena, kao što su obalna područja i otoci te područja ograničenog kapaciteta za prilagodbu klimatskim promjenama;
53. ističe da su klimatske promjene i uništavanje okoliša sve više u interakciji s pokretačima raseljavanja ljudi; izražava potporu radnoj skupini za raseljavanje Varšavskog međunarodnog mehanizma za gubitke i štetu (WIM Excom) i poziva je da pojača svoje aktivnosti i osigura veću uključenost najmanje razvijenih zemalja i malih otočnih država u razvoju; poziva na stavljanje većeg naglaska na raseljavanje uzrokovano klimatskim promjenama na budućim konferencijama COP;

Rješenja utemeljena na prirodi i pristupi utemeljeni na ekosustavima za klimatske promjene

54. podsjeća na to da su klimatske promjene jedan od glavnih čimbenika koji izravno utječu na gubitak bioraznolikosti i degradaciju zemljišta te da su gubitak biološke raznolikosti i klimatske promjene međusobno povezani, da negativno utječu jedan na drugog i da predstavljaju jednaku prijetnju našem planetu; naglašava da se predviđa kako će negativni učinci klimatskih promjena na prirodu i bioraznolikost, na ekosustave te na dostupnost vode, na oceane i na sigurnost opskrbe hranom u nadolazećim desetljećima postati kritični; ponovno ističe da je strogo očuvanje i obnova ekosustava s visokim udjelom ugljika poput tresetišta, močvarnih područja, pašnjaka i ekosustava plavog ugljika poput slanih močvara, morske trave i mangrova te netaknutih šuma, opcija za

djelovanje s trenutnim učinkom te da nudi niz koristi u pogledu ublažavanja i prilagodbe; budući da u slučaju degradiranja ili uništenja plavougljični ekosustavi stoljećima ispuštaju ugljik koji su uskladištili u atmosferu i ocean, koji zatim postaju izvor emisija stakleničkih plinova; ističe da bi neke mjere kojima bi se mogla ublažiti klimatska kriza mogle biti štetne za biološku raznolikost te naglašava potrebu za zajedničkim rješavanjem klimatske krize i krize gubitka biološke raznolikosti; stoga predlaže primjereno financiran zajednički program rada CBD-a i UNFCCC-a kako bi se utvrdilo i potaknulo sinergijsko djelovanje;

55. naglašava da, unatoč rastućem konsenzusu u Okvirnoj konvenciji Ujedinjenih naroda o promjeni klime (UNFCCC) i Konvenciji o biološkoj raznolikosti (CBD) o potrebi za integriranim djelovanjem na državnim i lokalnim razinama za zajedničko rješavanje problema bioraznolikosti i klimatske krize, prirodna rješenja i dalje nisu prisutna u mnogim nacionalnim klimatskim obećanjima i strategijama zemalja; smatra da bi platforma posvećena prirodnim rješenjima s većim brojem dionika mogla pomoći u osnaživanju sinergija u multilateralnim međunarodnim konvencijama o bioraznolikosti i klimatskim promjenama te omogućiti postizanje ciljeva održivog razvoja UN-a;
56. ističe potrebu za sinergijama između strategije EU-a za biološku raznolikost za 2030. i djelovanja koje se odnosi i na ublažavanje klimatskih promjena i na prilagodbu tim promjenama;
57. također podsjeća da bioraznolikost ima ključnu ulogu u smislu da ljudima omogućuje borbu protiv globalnog zagrijavanja i prilagodbu tom zagrijavanju te povećanje njihove razine otpornosti; naglašava da pristupima koji se temelje na ekosustavu, kao što su utvrđeni u skladu s CBD-om i rješenjima utemeljenima na prirodi iskorištava potencijal prirode i biološke raznolikosti za smanjenje emisija stakleničkih plinova i doprinos prilagodbi učincima klimatskih promjena i da su to rješenja od kojih svi imaju koristi i koja uključuju zaštitu, obnovu i upravljanje na održiv način te poboljšanje usluga i funkcija ekosustava s ciljem rješavanja izazova u društvu i promicanja dobrobiti ljudi; naglašava da rješenja utemeljena na prirodi mogu biti najdjelotvornija ako se planiraju za dugovječnost, a ne samo usko usmjeravaju na brzu sekvestraciju ugljika²²;
58. pozdravlja inicijativu predsjedništva konferencije COP26 za pokretanje dijaloga o šumama, poljoprivredi i trgovini robom, koji će okupiti ključne zemlje koje izvoze poljoprivredne proizvode i zemlje koje te proizvode konzumiraju kako bi raspravile na koji način učiniti taj proces održivijim; podsjeća na svoje stajalište izneseno u Rezoluciji o pravnom okviru EU-a za zaustavljanje i poništavanje globalnog krčenja šuma koje je uzrokovao EU²³ koji bi trebao biti uvršten u doprinos EU-a; poziva Komisiju da hitno iznese prijedlog pravnog okvira EU koji se temelji na obveznoj dužnoj pažnji i kojim se osigurava da su vrijednosni lanci održivi i da proizvodi ili roba koji se stavlju na tržiste EU-a nisu uzrok ili produkt krčenja šuma, uništavanja šuma, uništavanja ili prenamjene ekosustava ili kršenja ljudskih prava; napominje da bi taj pravni okvir EU-a također trebalo proširiti na ekosustave s velikim zalihama ugljika i bogatom bioraznolikošću, a koji nisu šume, kao što su morski i obalni ekosustavi, močvarna područja, tresetišta i savane, kako bi se izbjeglo prebacivanje pritiska na te

²² Izvješće o biološkoj raznolikosti i klimatskim promjenama od 10. lipnja 2021. s radionice pod zajedničkim pokroviteljstvom IPBES-a i IPCC-a.

²³ Usvojeni tekstovi, P9_TA(2020)0285.

ekosustave;

59. skreće pozornost na činjenicu da se potencijalne emisije iz permafrosta ne obračunavaju u potpunosti u proračunima globalnih emisija te da nisu uključene u nacionalno utvrđene doprinose; naglašava potrebu za ubrzanim radom znanstvenika kako bi se točnije procijenile i priopćile razmjere povećanja emisija ugljikova dioksida i metana iz sve toplijeg Arktika u cilju donošenja informiranih odluka o povećanoj ambiciji koja je potrebna kako bi se globalna temperatura zadržala unutar ciljeva Pariškog sporazuma; poziva EU da pokrene i vodi globalnu koaliciju za permafrost usmjerenu na financiranje istraživanja kako bi se bolje procijenio trenutačni status problema te na financiranje mjera za hitno zaustavljanje otapanja permafrosta;
60. naglašava potrebu za sveobuhvatnim mapiranjem područja bogatih ugljikom i bogatih prirodnih područja, učinaka i kvalitete upravljanja, uvjeta staništa i drugih faktora s ciljem informiranog odlučivanja o prioritetima obnove;
61. poziva Komisiju i države članice da osiguraju da tržišta i obrasci potrošnje u Uniji ne utječu štetno na šume, prirodne ekosustave i biološku raznolikost, ni na prava autohtonih naroda i lokalnih zajednica
62. potvrđuje važnost Konferencije o bioraznolikosti koja se održava u Kunmingu u Kini u listopadu 2021. te u travnju i svibnju 2022.; ističe da je potreban čvršći i ambiciozniji međunarodni okvir za zaštitu bioraznolikosti na globalnoj razini, što predstavlja vrijednost koju je nemoguće nadomjestiti, zaustavljanje njezina trenutačnog pada i njezinu maksimalnu obnovu; smatra da bi se taj okvir trebao temeljiti na ciljevima, mjerljivim pokazateljima, učinkovitim mehanizmima praćenja i čvrstim obvezama koje će obuhvaćati nacionalno utvrđene doprinose i druge odgovarajuće instrumente, finansijske obveze i poboljšana jamstva za izgradnju kapaciteta, kao i mehanizam za reviziju koja će se provoditi svakih pet godina, pri čemu bi ambicioznost trebala biti na visokoj razini i stalno se povećavati; ponavlja svoj poziv EU-u da se tijekom pregovora založi za jednakom visoku razinu ambicije kako bi se osigurali ravnopravni uvjeti na svjetskoj razini, uključujući pravno obvezujuće međunarodne ciljeve obnove i zaštite od najmanje 30 % do 2030. ne bi li se njima odrazile domaće ambicije EU-a utvrđene u njegovoj strategiji za biološku raznolikost za 2030.;
63. u tom kontekstu ističe da je u reviziji provedbe ciljeva održivog razvoja²⁴ iz 2018. zaključeno da okvir za praćenje cilja održivog razvoja br. 15 ne obuhvaća bitne točke povezane s kvalitetom koji su ključni za postizanje značajnijih rezultata, naglašavajući potrebu za dodatnim pokazateljima u područjima kao što su netaknutost šuma, upravljanje učinkovitošću zaštićenih područja i značajna integracija biološke raznolikosti u druge procese;
64. ističe da klimatski mehanizmi ovise o zdravlju oceanskih i morskih ekosustava koji su trenutačno pod utjecajem globalnog zatopljenja, onečišćenja, prekomjernog iskorištavanja morske biološke raznolikosti, zakiseljavanja, deoksigenacije i erozije obale; ističe da Međuvladin panel o klimatskim promjenama podsjeća na to da su oceani dio rješenja za ublažavanje posljedica klimatskih promjena i prilagodbu njima;

²⁴ Politički forum na visokoj razini, *Pregled provedbe ciljeva održivog razvoja na visokoj razini 2018.*

65. naglašava da se okvirom za globalnu bioraznolikost u razdoblju nakon 2020. treba obvezati potpisnice da uključe prirodna rješenja koja štite i obnavljaju bioraznolikost i cjelovitost ekosustava u nacionalne strategije i akcijske planove za bioraznolikost i nacionalno utvrđene doprinose s ciljem usklađivanja s Pariškim sporazumom;
66. prepoznaje važnu ulogu zdravog tla, kao najvećeg kopnenog ponora ugljika, u ublažavanju klimatskih promjena; ponovno poziva države članice da ojačaju održivo oporavljanje i korištenje tla kao alat za klimatsku politiku u svojim nacionalnim energetskim i klimatskim planovima, a posebno u mjerama koje se primjenjuju na poljoprivredni sektor i sektor korištenja i prenamjene zemljišta i šumarstva kako bi se očuvali, obnovili i povećali ponori ugljika, posebno u područjima s tlima bogatim ugljikom, poput travnjaka i tresetišta, uz mjere za promicanje održivog korištenja tla u poljoprivrednoj politici i za smanjenje emisija iz poljoprivrednog sektora; ponavlja poziv Komisiji za izradu zakonodavnog prijedloga za uspostavu zajedničkog pravnog okvira za zaštitu i održivu upotrebu tla u cijelom EU-u, kojim će se riješiti sve velike prijetnje tlu;

Održivo financiranje u području klime

67. ističe da su EU i njegove države članice zaslužni za najveći dio javnog financiranja u području klime; prepoznaje važnost financiranja u području klime za djelovanje povezano s klimom, s obzirom na to da mnoge zemlje u razvoju imaju uvjetne nacionalno utvrđene doprinose čije ostvarivanje ovisi o finansijskoj potpori; pozdravlja stoga odluku donesenu na konferenciji COP24 da se postavi ambiciozni cilj za razdoblje nakon 2025., koji premašuju trenutačnu obezu mobilizacije 100 milijardi USD godišnje od 2020., ali izražava zabrinutost da stvarne obveze razvijenih zemalja i dalje uvelike zaostaju za kolektivnim ciljem od 100 milijardi USD godišnje te poziva na nadoknadu te razlike; potiče EU i njegove države članice da povećaju svoje zalaganje za mobilizaciju međunarodnog financiranja u području klime namijenjenog zemljama u razvoju i izradu međunarodnog plana u kojem se navodi pošten udio svake razvijene zemlje u finansijskoj obvezi u iznosu od 100 milijardi USD i mehanizmi kojima se osigurava da će se obveze ispuniti; očekuje da će od 2025. nadalje gospodarstva u usponu doprinositi većoj svoti međunarodnih finansijskih sredstava za borbu protiv klimatskih promjena; u tom kontekstu podupire pokretanje pregovora o novom finansijskom cilju za razdoblje poslije 2025., istražujući pristup matrici ciljeva s odvojenim podciljevima, između ostalog za financiranje koje se temelji na bespovratnim sredstvima, čime se odražavaju sve veća ozbiljnost negativnih klimatskih učinaka i hitna potreba da se djelovanje u području klime do kraja ubrza u ovom desetljeću;
68. ističe da su finansijski tokovi ključni za prilagodbu klimatskim promjenama; naglašava važnost operacionalizacije globalnog cilja u pogledu prilagodbe i važnost mobilizacije znatne količine novih sredstava za prilagodbu u zemljama u razvoju; poziva EU i države članice da se obvezu na znatno dodatno povećanje sredstava koja izdvajaju za prilagodbu kako bi se postigla ravnoteža između sredstava za prilagodbu i sredstava za ublažavanje davanjem prioriteta financiranju na temelju bespovratnih sredstava te kako bi se pripremile odgovarajuće obveze koje će se preuzeti na konferenciji COP26;

69. potvrđuje da bi se prihodi od mehanizma za graničnu prilagodbu emisija ugljika mogli iskoristiti za povećanje finansijskih sredstava za borbu protiv klimatskih promjena za zemlje u razvoju, posebno za prilagodbu, ali i za smanjenje intenziteta iskorištavanja ugljika u njihovu izvozu i proizvodima koji se prodaju na domaćem tržištu;
70. prepoznaće potrebu za napretkom u pogledu gubitaka i štete, za koje bi se trebala prikupiti prikladna dodatna sredstva iz inovativnih izvora javnog financiranja u okviru Varšavskog međunarodnog mehanizma i za koje bi EU trebao podržati mandat konferencije COP26 za osnivanje nove Stručne skupine za djelovanje i potporu u okviru Varšavskog međunarodnog mehanizma kako bi istražila i pronašla takve izvore;
71. ukazuje na činjenicu da je kriza izazvana bolešću COVID-19 još jednom pokazala da se oslanjamo jedni na druge kako bismo prevladali globalne izazove te da bi je trebalo promatrati kao poziv na ambicioznije i kolektivno djelovanje; ističe potrebu za izgradnjom otpornosti kroz učenje iz iskustava stečenih tijekom trenutačne krize u smislu nedostatnog planiranja i kapaciteta za odgovor u slučaju izvanrednih situacija; upozorava da se zbog krize bolesti COVID-19 poništava napredak prema ostvarenju ciljeva održivog razvoja i povećava ekstremno siromaštvo u zemljama u razvoju te da se pogoršavaju razine duga; naglašava da je za olakšavanje zelenog oporavka na globalnoj razini nužno znatno povećati financiranje u području klime i hitno osigurati prihvatljiva rješenja za otpis dugova zemalja u razvoju unutar međunarodnih foruma;
72. smatra neophodnim da velike međunarodne finansijske institucije brzo usvoje i razviju zeleno financiranje kako bi se svjetsko gospodarstvo uspješno dekarboniziralo; podsjeća na ulogu EIB-a kao banke EU-a za klimu te na njegov nedavno usvojen plan za klimatsku banku i ažuriranu politiku kreditiranja u području energije; poziva multilateralne razvojne banke, uključujući EIB i institucije za financiranje razvoja da financiraju više ulaganja u području klime, da usklade svoje portfelje s Pariškim sporazumom i podupru zemlje u razvoju u njihovu oporavku od bolesti COVID-19 na način koji je zelen, uključiv i kojim se promiče otpornost; ističe potrebu za stvaranjem platformi i alata za promicanje i razmjenu najboljih praksi za održiv oporavak te za promicanjem praktične suradnje u odvajanju emisija stakleničkih plinova od gospodarskog rasta uz istodobno povećanje blagostanja; poziva na razvoj i potporu globalnog sporazuma o načelima održivog financiranja, uključujući međunarodne računovodstvene standarde finansijskog izvještavanja o održivosti;
73. pozdravlja činjenicu da će Fond za prilagodbu nastavi služiti za potrebe provedbe Pariškog sporazuma; prepoznaće važnost tog fonda za zajednice koje su najosjetljivije na klimatske promjene i napominje da je u okviru tog fonda od 2010. izdvojeno više od 830 milijuna USD za projekte i programe u području prilagodbe klimatskim promjenama i otpornosti na te promjene, uključujući više od 120 konkretnih lokalnih projekata u najosjetljivijim zajednicama u zemljama u razvoju diljem svijeta; ipak napominje da taj iznos nije dostatan i poziva zemlje donatorice da znatno povećaju svoje doprinose Fondu za prilagodbu u okviru predvidljivijeg višegodišnjeg pristupa;
74. ponovo ističe da je hitno potrebno ukinuti subvencije za fosilna goriva i druge subvencije štetne za okoliš u EU-u i u cijelom svijetu; napominje da se fosilna goriva u EU-u subvencioniraju s oko 50 milijardi EUR i poziva sve države članice na provedbu konkretnih politika, rokova i mjera za postupno ukidanje svih izravnih i neizravnih

subvencija za fosilna goriva najkasnije do 2025.; poziva sve ostale stranke da donesu slične mjere;

75. podržava rad Koalicije ministara financija za djelovanje u području klime i potiče sve vlade da usvoje obveze te koalicije da sve politike i prakse u nadležnosti ministarstava financija usklade s ciljevima Pariškog sporazuma i da usvoje učinkovito određivanje cijena ugljika, kao što je utvrđeno u „načelima iz Helsinkija”;
76. naglašava važnu ulogu koju privatni sektor, uključujući korporacije i finansijska tržišta, mora imati u vođenju gospodarstva u smjeru koji je u skladu s Pariškim sporazumom; pozdravlja inicijativu u okviru konferencije COP26 za središte za privatno financiranje, s naglaskom na izgradnju sustava kojim se mobilizira privatno financiranje za potporu preustroju naših gospodarstava u skladu s ciljem nulte neto razine emisija; prepoznaće širok javni interes i sudjelovanje u održivim ulaganjima; pozdravlja sve veće sudjelovanje velikih međunarodnih finansijskih institucija u razvoju zelenog financiranja i smatra da je važno poticati taj trend kako bi se svjetsko gospodarstvo uspješno dekarboniziralo; pozdravlja Savez iz Glasgowa za nultu neto stopu emisija i njegovu obvezu u pogledu mobilizacije globalnih ulaganja nužnih za postizanje nulte neto stope emisija najkasnije do 2050., na temelju znanstvenih kriterija;
77. ističe činjenicu da mehanizam čistog razvoja nije uspio dovesti do stvarnog, dodatnog smanjenja emisija; poziva stranke da razmotre odluku o trenutnoj obustavi mehanizma čistog razvoja; ističe da bi se nastavkom aktivnosti mehanizma čistog razvoja potkopali ciljevi Pariškog sporazuma i kolektivno zalaganje za smanjenje emisija stakleničkih plinova;
78. ističe da se stari krediti koji su nastali u prošlosti ne smiju koristiti u okviru Pariškog sporazuma; naglašava da se stari krediti ne smiju koristiti za postizanje klimatskih ciljevi nakon 2020.;
79. naglašava potrebu za dalnjim razvojem i promicanjem finansijskih objava institucija i poduzeća, koje se odnose na klimu i održivost;

Sveobuhvatni napori svih sektora

80. naglašava činjenicu da je sektor prometa jedini sektor u kojem su emisije na razini EU-a porasle od 1990. i da to nije spojivo s dugoročnim ciljem klimatske neutralnosti, koji zahtijeva veća i brža smanjenja emisija svih sektora u društvu, uključujući sektore zračnog i pomorskog prometa; smatra da bi, kako bi se zajamčila usklađenost nacionalno utvrđenih doprinosa s obvezama u cijelom gospodarstvu utvrđenima Pariškim sporazumom, stranke trebalo poticati da u svoje nacionalno utvrđene doprinose uključe emisije iz međunarodnog pomorskog i zračnog prometa te da dogovore i provode mјere na međunarodnoj, regionalnoj i nacionalnoj razini kako bi se smanjile emisije iz tih sektora, uključujući utjecaje zračnog prometa koji se ne odnose na CO₂; u tom kontekstu ponovno ističe da je te sektore potrebno regulirati u okviru sustava EU-a za trgovanje emisijama, koji bi isto tako mogao poslužiti kao primjer za paralelni rad na većoj globalnoj ambiciji na međunarodnoj razini, među ostalim u okviru Međunarodne pomorske organizacije (IMO) i Međunarodne organizacije civilnog zrakoplovstva (ICAO); izražava zabrinutost zbog sporog napretka koji je postignut u okviru Međunarodne pomorske organizacije i Međunarodne organizacije

civilnog zrakoplovstva za rješavanje pitanja emisija iz međunarodnog pomorskog i zračnog prometa; naglašava da je zrakoplovstvo odgovorno za otprilike 2,1 % emisija CO₂ na globalnoj razini; poziva Komisiju i države članice da učine sve što je u njihovoj moći kako bi ojačale mehanizam za neutralizaciju i smanjenje emisija ugljikova dioksida za međunarodno zrakoplovstvo (CORSIA) i da podupru da ICAO doneše dugoročni cilj smanjenja emisija u sektoru uz istodobno očuvanje zakonodavne autonomije EU-a u provedbi Direktive o ETS-u;

81. podsjeća na mišljenje Međunarodne agencije za energiju u kojem se navodi da, kako bi se postigla nulta neto stopa emisije do 2050., svi novi osobni automobili koji se stavljuju na tržište na globalnoj razini moraju imati nultu neto stopu emisije do 2035.; dodatno ističe da, kako bi Europa bila klimatski neutralna do 2050., praktički svi automobili na europskim cestama moraju do tada imati nultu stopu emisije; naglašava da prometni sektor može znatno olakšati uvođenje energije iz obnovljivih izvora; naglašava ulogu koju električna mobilnost može imati kao oblik pametne integracije energetskog i prometnog sektora oslobađanjem fleksibilnih kapaciteta, ističući važnost uvođenja pametnog punjenja diljem EU-a;
82. primjećuje da su emisije crnog ugljika iz pomorskog prometa porasle za 12 % od 2012. do 2018. na globalnoj razini te za 85 % od 2015. do 2019. na Arktiku; ističe da se procjenjuje da na crni ugljik otpada oko 21 % emisija iz pomorskog prometa u razdoblju od 20 godina; uzimajući u obzir hitnost borbe protiv klimatskih promjena, a posebno zabrinjavajuću stopu otapanja Arktika; poziva na hitno djelovanje kako bi se zaustavilo trenutačno povećanje emisija crnog ugljika iz arktičkog pomorskog prometa; snažno osuđuje činjenicu da zabrana upotrebe teško loživog ulja na Arktiku koju je uvela Međunarodna pomorska organizacija sadrži previše nedostataka te da je proglašena neučinkovitom za zaštitu Arktika; potiče Komisiju da osigura da se svi brodovi koji pristaju u luke EU-a i putuju na Arktik ili blizu njega prebace na čišće destilate i ugrade filtre za čestice koji bi smanjili emisije crnog ugljika za više od 90 %;
83. ističe činjenicu da je 2012. pomorski promet bio odgovoran za oko 2,5 % globalnih emisija stakleničkih plinova²⁵; izražava zabrinutost zbog činjenice da je pomorski promet izuzet i iz međunarodnih klimatskih ciljeva (UNFCCC) i iz klimatskih ciljeva EU-a te skreće pozornost na činjenicu da će se, prema procjenama, te emisije od 2018. do 2050. povećati za do 50 %, ako ostanu bez nadzora²⁶; pozdravlja činjenicu da je Međunarodna pomorska organizacija 2018. donijela početnu strategiju u pogledu smanjenja emisija stakleničkih plinova iz brodova koje bi svoj vrhunac trebale postići što prije i pasti za najmanje 50 % do 2050. u odnosu na 2008., dok teži njihovu potpunom ukidanju, ali izražava zabrinutost zbog sporog napretka koji je dosad postignut i potiče Međunarodnu pomorsku organizaciju na brzo daljnje djelovanje donošenjem ambicioznih kratkoročnih i dugoročnih mjeru;
84. podsjeća da gradovi imaju ključnu ulogu u smanjivanju emisija stakleničkih plinova; ističe da gradovi moraju biti lokalni i globalni predvodnici zelene tranzicije; poziva Komisiju da uzme u obzir konkretnе mјere za potporu smanjenju emisija CO₂ u gradovima, koje će se provoditi u suradnji s industrijom, građanima i lokalnim vlastima;

²⁵ Klimatska politika EU-a, odgovor na globalnu krizu, Glavna uprava Europskog parlamenta za usluge parlamentarnih istraživanja (EPKS), ožujak 2021.

²⁶ ESVD, ožujak 2021.

ističe da gradovi mogu poslužiti kao kolijevka novih tehnologija elektrifikacije, automatizacije i digitalizacije podupiranjem inovacija i aktivnosti tržišnih predvodnika;

85. ističe potrebu za integriranjem napora u cilju postizanja napretka u području klimatskih promjena i kvalitete zraka; smatra da je za smanjenje emisija na izvoru u svim sektorima potreban holistički pristup, osobito u sektorima cestovnog i pomorskog prometa, zrakoplovstva, industrijskih postrojenja, zgrada, poljoprivrede i proizvodnje energije, kako bi se bolje zaštitilo zdravlje naših građana i našeg planeta;
86. podsjeća na to da oko 23 % globalnih emisija stakleničkih plinova i oko 10 % emisija stakleničkih plinova u EU-u potječe iz poljoprivrede te prepoznaće znatan potencijal za smanjenje emisija stakleničkih plinova te za pozitivan doprinos borbi protiv klimatskih promjena povećanjem sekvestracije ugljika u poljoprivrednom sektoru; ističe da bi se prijelazom na obnavljajuću poljoprivredu, kraće lance opskrbe i zdraviju, uravnoteženiju i održiviju prehranu, između ostalog većom konzumacijom održivo proizvedenih biljaka i namirnica biljnog podrijetla, doprinijelo znatnom smanjenju emisija iz poljoprivrede, pritom smanjujući pritisak na zemljište i pomažući u obnovi ekosustava;
87. napominje da su velike prednosti agroekologije u području klime, biološke raznolikosti i sigurnosti opskrbe hranom prepoznate u izvješćima IPCC-a, IPBES-a i posebnog izvjestitelja UN-a za pravo na hranu te u Međunarodnoj procjeni poljoprivrednog znanja, znanosti i tehnologije za razvoj pod vodstvom FAO-a; ponavlja da bi agroekologiju i obiteljsku poljoprivrednu gospodarstva trebalo staviti u središte djelovanja u području klime;
88. napominje da otprilike 60 % svjetskih emisija metana potječe iz izvora kao što su poljoprivreda, odlagališta otpada i postrojenja za otpadne vode te iz proizvodnje fosilnih goriva i njihova prijenosa cjevovodima; podsjeća da je metan snažan staklenički plin s potencijalom globalnog zagrijavanja više od 80 puta snažnijim od CO₂ u razdoblju od 20 godina i najveći čimbenik klimatskih promjena izuzme li se ugljikov dioksid; stoga naglašava važnost trenutačnih i brzih smanjenja emisija metana u ovom desetljeću kao jedne od najučinkovitijih mjera u okviru djelovanja EU-a u području klime; napominje da su mnoge troškovno učinkovite tehnologije i prakse već dostupne za ublažavanje emisija metana, posebno iz energetskog sektora; naglašava da smanjenja emisija metana nadopunjuju potrebna smanjenja emisija ugljikova dioksida te da bi se 15 % smanjenja emisija koje zahtijeva Pariški sporazum moglo već postići jeftinim i tehnički izvedivim ublažavanjem emisija metana; u tom kontekstu pozdravlja novu strategiju EU-a za smanjenje emisija metana koju je Komisija predstavila u listopadu 2020. te poziva sve stranke na poduzimanje brzih i ambicioznih mjera za znatno smanjenje emisija metana; poziva Komisiju da predloži pravedan, sveobuhvatan i jasan zakonodavni okvir kojim bi se utvrstile obvezujuće mjere i ciljevi smanjenja metana, što bi dovelo do znatnog smanjenja emisija metana u EU-u do 2030.; poziva Komisiju i države članice da stanu na čelo međunarodne suradnje i koordinacije u području ublažavanja emisija metana te da na konferenciji COP26 predvode globalni sporazum o ublažavanju emisija metana kojim će se definirati nove ambicije u pogledu globalnog ublažavanja emisija metana u skladu s izvješćem Međuvladinog panela o klimatskim promjenama o porastu temperature od 1,5 °C, globalnim izvješćem o procjeni metana UNEP-a i šestim izvješćem o procjeni Međuvladinog panela o klimatskim promjenama;

89. podsjeća da, kao što je navedeno u procjeni učinka klimatskog plana²⁷ za 2030., cilj smanjenja emisija stakleničkih plinova od najmanje 55 % do 2030. zahtijeva rješavanje emisija metana u skladu s ciljevima Pariškog sporazuma;
90. podupire Komisijin rad na zagovaranju pravno obvezujućeg okvira na međunarodnoj razini za smanjenje emisija metana u okviru UN-a;
91. pozdravlja najavljenu namjeru administracije američkog predsjednika Bidena i kineskog predsjednika Sija Činpinga da ratificiraju Kigalijsku izmjenu Montrealskog protokola što, zajedno s nadolazećim preispitivanjem pravila EU-a o fluoriranim stakleničkim plinovima, predstavlja jedinstvenu mogućnost da se svijet približi ostvarivanju ciljeva Pariškog sporazuma; poziva Komisiju da do kraja 2021. predstavi ambicioznu reviziju Uredbe o fluoriranim stakleničkim plinovima kako bi se ubrzalo postupno ukidanje fluorougljikovodika;
92. potiče EU da preuzme vodeću ulogu u promicanju tržišta ugljika kao učinkovitog alata klimatske politike i dijela šireg zakonodavnog okvira te da istraži veze i ostale oblike suradnje s postojećim tržištima ugljika u trećim zemljama i regijama, ubrza troškovno učinkovita smanjenja emisija u cijelom svijetu i istovremeno smanji rizik od izmještanja emisija ugljika, čime bi se trebalo doprinijeti stvaranju jednakih uvjeta na globalnoj razini; poziva Komisiju da odredi zaštitne mjere kako bi se zajamčilo da svako povezivanje sa sustavom EU-a za trgovanje emisijama i dalje dodatno i trajno doprinosi ublažavanju klimatskih promjena i da ne ugrožava obveze EU-a u pogledu smanjenja domaćih emisija stakleničkih plinova; ističe da je uvođenje EU-ova mehanizma poreza na ugljik na granici koji je uskladen s pravilima Svjetske trgovinske organizacije (WTO) ključni dio zelenog plana i trebalo bi biti ključni prioritet; naglašava da bi se mehanizam za graničnu prilagodbu emisija ugljika trebao upotrebljavati kao nacrt za snažnije djelovanje u području klime u EU-u i svijetu, uz istodobno jamčenje poštenog tržišnog natjecanja između domaćih i stranih proizvođača u EU-u;
93. ističe važnost velike predanosti borbi protiv deforestacije; primjećuje da, unatoč tome što se šumska područja u EU-u posljednjih godina šire, u drugim regijama, osobito u gospodarstvu u usponu koja su ovisna o robi, masovna deforestacija, uglavnom zbog sektora poljoprivrede i stočarstva, predstavlja problem koji je potrebno riješiti na odgovarajući način.

Industrija i konkurentnost

94. smatra da je konferencija COP26 najvažnija za europske industrijske i energetske sektore od potpisivanja Pariškog sporazuma 2015., s obzirom na to da je Unija uvela put prema postizanju klimatske neutralnosti najkasnije do 2050. i pokrenula paket „Fit for 55“; smatra da bi se gospodarsko blagostanje, socijalna kohezija, stvaranje radnih mjeseta, održivi industrijski razvoj i klimatska politika trebali uzajamno podupirati; ističe činjenicu da borba protiv klimatskih promjena pruža ostvarljive mogućnosti industriji EU-a ako se zakonodavci obvežu na pravodoban, prilagođen, solidaran i prikladan politički odgovor; naglašava potrebu za sveobuhvatnom strategijom kako bi se postigli ciljevi postavljeni za 2030. i razdoblje nakon usklađivanja javnih i privatnih finansijskih tokova; smatra da je od iznimne važnosti da EU osigura prednost prvog ulaska i da bude

²⁷ SWD(2020)0176.

primjer drugima;

95. naglašava da bi EU trebao učiniti sve što je u njegovo moći kako bi zadržao vodeći položaj svoje industrije i globalnu konkurentnost u prijelazu na gospodarstvo s nultom neto stopom emisija stakleničkih plinova; ističe da je potrebno koristiti dostupne i inovativne političke alate kako bi se održala i proširila vodeća područja EU-a; ističe da je potrebno dodatno dekarbonizirati europsku industriju i nastaviti pružati potporu EU-a tom pothvatu; pozdravlja pokrenute inicijative za strateške lance vrijednosti; prepoznaže pozitivne učinke ranog djelovanja na europske industrije u borbi protiv klimatskih promjena, kao i iz toga što EU daje primjer u postizanju klimatske neutralnosti, čime se otvara put manje naprednim ili manje ambicioznim zemljama i štiti vrlo korisna konkurenčna prednost za industrije i poduzeća EU-a; naglašava potrebu za uspostavom provedivih multilateralnih i bilateralnih sporazuma između EU-a i njegovih partnera čiji je cilj izvoz ekoloških standarda Unije i jamčenje jednakih uvjeta u trgovini i ulaganjima; naglašava da je potrebno spriječiti premještanje proizvodnje i ulaganja u europsku industriju zbog manje ambicioznih klimatskih mjera izvan Unije te stoga potiče međunarodne partnera da usklade napore u borbi protiv klimatskih promjena; smatra da bi se zelenom taksonomijom EU-a trebala stvoriti transparentnost i jasnoća kako bi se vladama i poduzećima omogućilo da daju poticaje za ulaganja kojima se doprinosi postizanju ciljeva Pariškog sporazuma;
96. prepoznaže ključnu ulogu malih i srednjih poduzeća, posebno mikropoduzeća i novoosnovanih poduzeća, u pokretanju i ostvarivanju zapošljavanja i rasta, kao i u vodstvu u digitalnoj i zelenoj tranziciji; podsjeća da su mala i srednja poduzeća ključan dio europske gospodarske i društvene strukture te da ih zakonodavci moraju podupirati i poticati u toj tranziciji, posebno osiguravanjem pristupa financiranju za održive tehnologije, usluge i procese te pojednostavljenjem administrativnih postupaka; zabrinut je zbog toga što mnoga mala i srednja poduzeća još uvek nisu svjesna mogućnosti zelene tranzicije te stoga poziva da se taj jaz u znanju ukloni uz potporu savjetnika za održivost i usluga održivosti Europske poduzetničke mreže;
97. pozdravlja dosadašnju predanost, napore i napredak europskih građana, zajednica, općina, gradova, regija, industrija i institucija u ispunjavanju obveza iz Pariškog sporazuma; istodobno napominje da je potrebno brzo pojačati mјere kako bi bile u potpunosti u skladu s Pariškim sporazumom; stoga potiče sve uključene aktere, unutar i izvan Unije, da svoje ambicije i ponašanje prilagode višim standardima kako bi se suočili s klimatskim izazovima;
98. ističe mogućnosti koje čvrsta strategija rasta za oporavak nakon COVID-a pruža ne samo za prevladavanje gospodarske krize nego i za daljnji razvoj zelenog i održivog gospodarstva EU-a ostvarivanjem digitalne i zelene tranzicije; sa zabrinutošću napominje da bi zanemarivanje prednosti koju donosi hvatanje zamaha bilo štetno za industriju EU-a s obzirom na opseg industrijske preobrazbe potrebne za postizanje ciljeva za 2030. u vrlo konkurentnom okruženju koje se brzo razvija;
99. pozdravlja činjenicu da je nekoliko trgovinskih partnera EU-a uvelo trgovanje emisijama ugljika ili druge mehanizme određivanja cijena; pozdravlja socijalno pravedan mehanizam EU-a za graničnu prilagodbu emisija ugljika u skladu s prijedlozima iz rezolucije Europskog parlamenta o mehanizmu EU-a za graničnu

prilagodbu emisija ugljika usklađenom s WTO-om, koji uključuje uspostavu učinkovitog mehanizma za izmještanje ugljika, te njegov učinak poticanja globalne cijene ugljika; poziva stranke na konferenciji COP26 da postignu dogovor o jasnim, pravednim te ekološki i socijalno prihvatljivim pravilima o tržištima ugljika kojima se ostvaruju konkretni i mjerljivi doprinosi održivom razvoju;

Energetska politika

100. pozdravlja reviziju energetskog zakonodavstva u okviru paketa „Fit for 55” radi usklađivanja s Unijinim povećanim ciljem smanjenja emisije za najmanje 55 % do 2030. kako bi se najkasnije do 2050. postigla klimatska neutralnost;
101. podsjeća na Unijinu predanost načelu „energetska učinkovitost na prvom mjestu”; naglašava važnost uključivanja tog načela u sve relevantno zakonodavstvo i inicijative; ističe neiskorišteni potencijal energetske učinkovitosti u sektorima kao što su promet i zgrade, uključujući grijanje i hlađenje;
102. podsjeća da je u Uniji 2018. na subvencije za fosilna goriva potrošeno 50 milijardi EUR, što je otprilike trećina svih energetskih subvencija u Uniji; smatra da se subvencijama za fosilna goriva ugrožavaju ciljevi europskog zelenog plana i obveze iz Pariškog sporazuma; naglašava hitnu potrebu za dosljednjim cjenovnim signalima u energetskim sektorima i državama članicama te činjenicu da vanjski troškovi nisu internalizirani; poziva države članice i druge strane konferencije COP26 da daju prednost ulaganjima u zelenu energiju i infrastrukturu te da postupno ukinu izravne i neizravne subvencije za fosilna goriva;
103. smatra da bi, kako bi EU postigao klimatsku neutralnost, njegov energetski sustav trebao biti integriran i temeljiti se na kaskadnom prioritetu počevši od provedbe načela „energetska učinkovitost na prvom mjestu”, čime bi se ostvarile uštede energije, zatim dekarbonizacije krajnje potrošnje s pomoću izravne elektrifikacije, goriva koja se temelje na obnovljivim izvorima energije i, tijekom prijelazne faze, goriva s niskim udjelom ugljika za primjene koje nemaju drugu alternativu, zadržavajući pritom dostupnost energije, cjenovnu pristupačnost i sigurnost opskrbe razvojem kružnog, energetski visokoučinkovitog, integriranog, međusobno povezanog, otpornog i multimodalnog energetskog sustava;
104. podsjeća na važnost uzimanja u obzir raznolikosti nacionalnih energetskih sustava i izazova; ističe potrebu za pravednom tranzicijom i ponavlja obećanje iz novog zelenog plana da nitko ne smije biti zapostavljen; zabrinut je zbog činjenice da oko 50 milijuna kućanstava u EU-u i dalje živi u energetskom siromaštvu; ističe važnost socijalne dimenzije ambicioznijeg pristupa u području klime, pri čemu bi trebalo usvojiti politike za sprečavanje i okončanje energetskog siromaštva što je prije moguće; naglašava da bi se energetske politike trebale voditi u skladu s načelom poštene i pravedne tranzicije te i u tjesnoj suradnji s civilnim društvom i socijalnim partnerima; stoga smatra da su javno planiranje i čvršće socijalno partnerstvo i sudjelovanje civilnog društva na lokalnoj i nacionalnoj i europskoj razini ključni za postizanje klimatske neutralnosti u svim sektorima društva na pravedan, uključiv i socijalno održiv način;
105. pozdravlja donošenje europske strategije za vodik kojom se postavljaju ciljevi za ugradnju najmanje 6 GW elektrolizatora vodika iz obnovljivih izvora u Uniji do 2024. i

40 GW elektrolizatora vodika iz obnovljivih izvora do 2030.; podsjeća da je potrebno ubrzati dekarbonizaciju postojeće proizvodnje vodika povećanjem proizvodnje vodika iz obnovljivih izvora; naglašava važnost što skorijeg postupnog ukidanja vodika koji se temelji na fosilnim gorivima, s naglaskom na sigurnim i održivim tehnologijama; potiče Komisiju i države članice da odmah počnu pažljivo planirati to ukidanje kako bi se proizvodnja vodika iz fosilnih goriva počela smanjivati brzo, predvidljivo i nepovratno te kako bi se izbjeglo produljenje životnog vijeka proizvodnih postrojenja koja se temelje na fosilnim gorivima; napominje da se niz postrojenja za proizvodnju vodika iz fosilnih goriva nalazi na područjima pravedne tranzicije i stoga ističe činjenicu da su potrebne djelotvorne mjere potpore kojima se olakšava smanjenje emisija stakleničkih plinova i doprinosi prekvalifikaciji i dodatnoj zapošljivosti lokalne radne snage;

106. pozdravlja odobalnu strategiju EU-a za obnovljivu energiju i njezinu ambiciju da se odobalni kapacitet Europe poveća na najmanje 60 GW do 2030. i na 340 GW do 2050.; naglašava potrebu da se osigura da provedba strategije koristi cijeloj Uniji, uključujući države članice bez izlaza na more;
107. uvjeren je da je potrebno stvoriti uvjete za potrošače kako bi imali više poticaja za odabir održivijih oblika energije i bili aktivniji; poziva Komisiju da procijeni preostale prepreke potrošnji vlastite energije iz obnovljivih izvora i zajednicama energije iz obnovljivih izvora, posebno u kućanstvima s niskim prihodima ili ugroženim kućanstvima;
108. pozdravlja inicijativu za reviziju Direktive o oporezivanju energije (2003/96/EZ) kako bi se ona pretvorila u instrument kojim se porezne politike usklađuju s energetskim i klimatskim ciljevima za 2030. i 2050., uz istodobnu procjenu negativnih učinaka, uključujući učinke na potrošače, energetsko siromaštvo i siromaštvo u prometu; poziva države članice da razmotre mogućnost smanjenja poreza i pristojbi na obnovljivu energiju diljem Unije, prema potrebi, te da ojačaju finansijske poticaje za proizvodnju obnovljive energije;
109. naglašava da će, iako Europa radi na ostvarenju svojih ambicioznih ciljeva, postizanje globalne neto stope emisija najkasnije do 2050. zahtijevati koordinirano globalno djelovanje; ističe da će zemlje u razvoju trebati različite razine međunarodne pomoći kako bi ostvarile svoju zelenu tranziciju; naglašava važnost jačanja bliske prekogranične suradnje i razmjene najboljih praksi s međunarodnim partnerima u području donošenja politika i znanosti, uključujući prijenos tehnologije, kako bi se promicala energetska učinkovitost i ulaganja u održive energetske tehnologije i infrastrukturu;
110. pozdravlja namjeru Komisije da donese akcijski plan za digitalizaciju energetskog sektora kako bi EU postao tehnološki predvodnik i kako bi se omogućio integriraniji energetski sustav s inteligentnim rješenjima u određenim sektorima i boljim financiranjem za razdoblje 2021.-2027.; podsjeća na važnost rješavanja problema rizika u pogledu kibersigurnosti u energetskom sektoru kako bi se zajamčila otpornost energetskih sustava;

Istraživanje, inovacije, digitalne tehnologije i svemirska politika

111. pozdravlja ulogu programa Obzor Europa i njegov doprinos klimatskoj neutralnosti;

mišljenja je da će se partnerstvima u okviru programa Obzor Europa, među ostalim zajedničkim poduzećima, poticati suradnja između javnog i privatnog sektora kako bi se doprinijelo ostvarenju zelene tranzicije, istodobno osiguravajući da održive inovacije budu dostupne, raspoložive i cjenovno pristupačne; ističe važnost poboljšanja komunikacije s građanima o rezultatima europskih projekata istraživanja i inovacija te o novim tehnologijama, uključujući ogledne projekte, kako bi ih javnost bolje prihvatile, a uloga Unije njezinim građanima postala vidljivija;

112. ističe da je potrebno privući više javnih i privatnih ulaganja za istraživanje, inovacije i uvođenje novih održivih tehnologija, među ostalim u radno intenzivne industrije, u potrebe nove infrastrukturne mreže i projekte kojima se doprinosi ciljevima europskog zelenog plana i Pariškog sporazuma;
113. ističe da je važno postići usklađenost i dosljednost u pogledu poticanja inovativnih tehnologija kako bi se postigli ciljevi za 2030. i 2050., razmotriti uvođenje već zrelih tehnologija, kao i ulaganja u nove tehnologije koje je potrebno razviti kako bi se najkasnije do 2050. postigao cilj klimatske neutralnosti Unije;
114. ističe temeljnu ulogu koju digitalne tehnologije mogu imati u podupiranju zelene tranzicije EU-a; naglašava da oporavak EU-a zahtijeva stvaranje stabilnog regulatornog okvira i finansijskih poticaja i za privatne subjekte kako bi se uspostavio i osigurao tržišno usmjereni napredak prema istraživanju, inovacijama i razvoju održivih tehnologija;
115. ističe da je digitalizacija jedan od ključnih faktora integracije energetskog sustava jer omogućuje dinamičke i međusobno povezane tokove nositelja energije i međusobno povezivanje raznolikijih tržišta te pruža potrebne podatke za usklađivanje ponude i potražnje; ističe potencijal digitalnih tehnologija za povećanje energetske učinkovitosti, a time i za smanjenje ukupnih emisija stakleničkih plinova; podsjeća da Komisija procjenjuje da ekološki otisak IKT-a čini između 5 % i 9 % globalne potrošnje električne energije i više od 2 % globalnih emisija stakleničkih plinova; ističe da bi, prema studiji o umjetnoj inteligenciji Zajedničkog istraživačkog centra Komisije iz 2018., podatkovni centri i prijenos podataka mogli činiti između 3 % i 4 % ukupne potrošnje električne energije u Uniji; naglašava da Komisija očekuje povećanje potrošnje podatkovnih centara za 28 % u razdoblju od 2018. do 2030.; naglašava da je za 47 % emisija ugljika iz digitalnog sektora odgovorna korisnička oprema kao što su računala, pametni telefoni, tableti i ostali s njima povezani predmeti; stoga poziva na donošenje mjera za smanjenje ugljičnog otiska sektora IKT-a jamčenjem energetske učinkovitosti i učinkovitosti resursa te ponovno ističe cilj da podatkovni centri najkasnije do 2030. postanu klimatski neutralni i visoko energetski učinkoviti, kako je navedeno u digitalnoj strategiji;
116. podsjeća na važnost doprinosa istraživanja i inovacija u postizanju ciljeva utvrđenih Pariškim sporazumom i ciljeva iz europskog zelenog plana; poziva Komisiju i države članice da podrže istraživanje i inovacije te ukupno povećanje proračuna EU-a i nacionalnih proračuna namijenjenih istraživanju i inovacijama u održivim i sigurnim energetskim tehnologijama i inovacijama; poziva Komisiju da razmotri dodatne popratne tehnologije i inovativna rješenja kojima će se doprinijeti integriranim energetskom sustavu otpornom na klimatske promjene, među ostalim one u kojima

Europa ima vodeću ulogu na svjetskoj razini i domaće vrijednosne lance; smatra da je bitno imati ključne segmente vrijednosnih lanaca obnovljive energije unutar Unije kako bi se postigli klimatski ciljevi i ostvarile znatne gospodarske koristi za Europljane te poziva na donošenje odgovarajućih mjera za podupiranje uloge sadržaja smještenog u Europi u lancu opskrbe energijom iz obnovljivih izvora i zakonodavstvu;

Klimatske promjene i razvoj

117. smatra da je konferencija COP26 prilika za obnovu napora za postizanje ciljeva Pariškog sporazuma i UN-ovih ciljeva održivog razvoja, posebno cilja održivog razvoja br. 13 (klimatsko djelovanje); smatra da Program održivog razvoja do 2030. mora djelovati kao plan za zeleniju, pravedniju i održiviju budućnost;
118. naglašava važnost pristupa koji se temelji na ljudskim pravima u borbi protiv klimatskih promjena kako bi se zajamčilo da se svim mjerama poštuju i podupiru ljudska prava svih;
119. poziva stranke UNFCCC-a da nastave povećavati svoje ambicije ublažavanja i prilagodbe u skladu s ciljevima Pariškog sporazuma te da u svoje nacionalno utvrđene doprinose te u komunikaciju o prilagodbi uključe dimenziju ljudskih prava; poziva tajništvo UNFCCC-a da u suradnji s visokom povjerenicom UN-a za ljudska prava izradi smjernice o tome kako uključiti zaštitu ljudskih prava u komunikaciju o nacionalno utvrđenim doprinosima i prilagodbi;
120. svjestan je brojnih dokaza da učinci klimatskih promjena uzrokuju i pogoršavaju oskudicu ključnih resursa kao što su obradivo zemljište, oštećuju ili uništavaju ekosustave kojima se održava izvor egzistencije te povećavaju učestalost i ozbiljnost prirodnih katastrofa, čime se potiču sukobi, raseljavanje stanovništva i humanitarne krize;
121. ističe da su prema petom izvješću o procjeni IPCC-a autohtoni, lokalni i tradicionalni oblici znanja važan resurs za prilagodbu klimatskim promjenama; žali zbog činjenice da se autohtono znanje ne koristi učinkovito, a u pravne, političke i institucionalne okvire mnogih država još uvijek nije uključeno izričito priznavanje autohtonih i plemenskih naroda ni njihovih prava, a provedba prava i dalje je veliki problem;
122. ustraje u tome da je nužno u operativna pravila Mechanizma održivog razvoja uključiti čvrsta jamstva ublažavanja i zaštite prava autohtonih naroda i lokalnih zajednica u svaki projekt u okviru tog mehanizma; naglašava važnost iskorištavanja znanja autohtonih i lokalnih zajednica o zaštiti okoliša i brige za to da se njihov glas čuje u okviru međunarodnih napora u borbi protiv klimatskih promjena;
123. poziva EU da preuzeme vodeću ulogu u potpunom usklađivanju sporazuma WTO-a s Pariškim sporazumom i da se pobrine da njegovi trgovinski i ulagački sporazumi ne stvaraju nikakve prepreke provedbi Pariškog sporazuma i postignućima ciljeva održivog razvoja UN-a, nego da ih u potpunosti podupiru;

Uloga Europskog parlamenta

124. smatra da bi Europski parlament trebao biti sastavni dio izaslanstva EU-a jer kao

suzakonodavac mora dati suglasnost za međunarodne sporazume i ima ključnu ulogu u provedbi Pariškog sporazuma unutar Unije; stoga insistira da mu se dopusti sudjelovanje na koordinacijskim sastancima EU-a na konferenciji COP26 u Glasgowu i da mu se zajamči pristup svim pripremnim dokumentima od samog početka pregovora;

◦

◦ ◦

125. nalaže svojem predsjedniku da ovu Rezoluciju proslijedi Vijeću, Komisiji, vladama i parlamentima država članica te tajništvu UNFCCC-a, sa zahtjevom da se proslijedi svim strankama Konvencije koje nisu članice EU-a.